

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ząbkowicach Śląskich**

Ocena stanu sanitarnego powiatu ząbkowickiego

na podstawie wyników kontroli w roku 2025*

* Zgodnie z art. 12a ust. 3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (Dz.U. 2024 poz. 416)

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE	2
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA	3
III. NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI SŁUŻBY ZDROWIA	5
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW WODNYCH ORAZ JAKOŚĆ WODY	6
V INNE WYBRANE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	9
VI. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE.....	16
VII. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI	21
VIII. OBIEKTY I TRASY TURYSTYCZNE	28
IX. PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	31
X. DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	36
XI. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	40
XII. PODSUMOWANIE	48

I. INFORMACJE OGÓLNE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich wykonuje ustawowe zadania w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu ząbkowickiego. Teren powiatu ma powierzchnię 802 km² i obejmuje swoim zasięgiem 7 gmin: Bardo, Ciepłowody, Kamieniec Ząbkowicki, Stoszowice, Ząbkowice Śląskie, Ziębice i Złoty Stok. Liczba ludności powiatu ogółem według stanu na dzień na dzień 30 czerwca 2025 r. – 59 447 osób.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego na podstawie art. 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2024 poz. 416), w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Wykonywanie wyżej wymienionych zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Szczegółowe zadania i podejmowane działania przez Państwową Inspekcję Sanitarną określono w art. 3 do 6a cytowanej na wstępie ustawy.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje nie tylko kontrole sanitarne i pobieranie próbek wody i żywności. Istotnym działaniem są także dochodzenia epidemiologiczne w sprawie chorób zakaźnych i zawodowych. Pobierany jest materiał biologiczny od osób chorych na zakaźne schorzenia jelitowe, od nosicieli zarazków tych schorzeń, od osób z otoczenia chorych oraz od ozdrowieńców.

Prowadzona jest działalność promocji zdrowia, a także działania wynikające z ustaw Prawo budowlane, Prawo ochrony środowiska, czy też działania w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Rejestr obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Ząbkowicach Śląskich zawiera łącznie 2482 obiekty, w tym z zakresu działalności Pionu Higieny Komunalnej – 543, Pionu Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia – 1520, Pionu Higieny Pracy – 188 oraz 51 obiektów w ramach nadzoru nad chemikaliami, Pionu Epidemiologii – 119, Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży – 61.

Siedzibą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ząbkowicach Śląskich jest Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ząbkowicach Śląskich zlokalizowana przy ul. Kłodzkiej 2, zatrudniająca wg stanu na dzień 31.12.2025 roku 34 pracowników i jako instytucja publiczna jest finansowana przez Skarb Państwa jako dysponent środków budżetowych 3 stopnia.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

1. Choroby zakaźne

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 2025 r. zgłoszono i zarejestrowano 2505 przypadków zakażeń i chorób zakaźnych, natomiast w 2024 r. zgłoszono i zarejestrowano 2027 przypadków zakażeń i chorób zakaźnych. Sytuację epidemiologiczną w zakresie poszczególnych chorób zakaźnych przedstawiono poniżej, porównując lata 2025 i 2024. Zapadalność za rok 2025 liczona była wg stanu ludności powiatu na dzień 30.06.2025 - 59 447 a zapadalność za 2024 wg stanu ludności na dzień 30.06.2024 r. – 60 264 osoby (dane GUS).

a) Covid 19, grypa i zakażenia RSV

W 2025r. zarejestrowano 465 przypadków covid-19 (zapadalność 782,2 na 100 tys.), natomiast w 2024 r. zarejestrowano 673 przypadki covid-19 (zapadalność - 1116,75 na 100 tys.). Nie zgłoszono zgonu z powodu covid-19.

Covid-19, grypa i zakażenia RSV mają podobne objawy, ale wykonane u pacjentów testy antygenowe pozwoliły je rozpoznać. W 2025r. zgłoszono 1 przypadek grypy potwierdzonej testem molekularnym oraz 1429 przypadków potwierdzonych testami antygenowymi (zapadalność 2405,5 na 100 tys.) W 2024 r. rozpoznano i zgłoszono 7 przypadków grypy potwierdzonej badaniami molekularnymi i 388 potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego (wsp. zap. 655,44 na 100 tys.). W 2025 r. zakażenia wirusem RSV potwierdzono u 139 osób (zapadalność 233,82 na 100 tys.) natomiast w 2024 r. zakażenia wirusem RSV potwierdzono u 152 osób (zap. 252,22 na 100 tys.).

b) Bakteryjne zatrucia pokarmowe

W 2025r. zarejestrowano 10 pojedynczych zatruc pokarmowych o etiologii salmonellozowej (zapadalność 16,82 na 100 tys.). W związku z opracowaniem ognisk pobrano do badania 102 próbki (od ozdrowieńców, nosicieli oraz osób z kontaktu).

W stosunku do roku 2024 liczba przypadków zmalała o 5. W 2024r. zarejestrowano 15 pojedynczych zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie Salmonella (współczynnik zapadalności - 24,89/100 tys.). W związku z tym pobrano do badań 191 próbek (od ozdowieńców, nosicieli oraz osób z kontaktu).

c) Biegunki

W 2025r. zarejestrowano 117 biegunek o etiologii bakteryjnej (zap. 196,81 na 100 tys.) w tym 14 dzieci do lat 2, i 18 biegunek o etiologii wirusowej (zap. 30,27 na 100 tys.) w tym 3 u dzieci do lat 2. Łącznie hospitalizowano 15 osób. W 2024 r. zgłoszono 150 biegunek o etiologii bakteryjnej (zap. 248,9/100 tys.), w tym 15 u dzieci do lat 2 oraz 23 biegunki wywołane przez wirusy (zap. 38,16/100 tys.), w tym 9 u dzieci do lat 2. Z powodu biegunek o etiologii bakteryjnej i wirusowej hospitalizowano 31 osób.

d) Borelioza

W 2025 r. opracowano 61 przypadków boreliozy (zapadalność 102,61 na 100 tys.). W roku 2024 zgłoszono i opracowano 42 przypadki boreliozy w tym 1 przypadek neuroboreliozy (współczynnik zapadalności 69,69/100 tys.).

e) Wścieklizna

W 2025 r. skierowano 7 osób do szczepień przeciw wściekliźnie w związku z kontaktem 4 z psami, 2 kotami i 1 nietoperzem, natomiast w 2024 roku do szczepień przeciwko wściekliźnie skierowano 13 osób w związku z pogryzieniem przez zwierzęta dzikie (dzik, nietoperz, szczur) oraz psy i koty.

f) Ospa wietrzna

W 2025 r. zarejestrowano 180 przypadków (zap. 302,79 na 100 tys.) tj. ponad dwukrotnie mniej niż w 2024 r., kiedy zgłoszono 385 przypadków (zap. 638,85/100 tys.). W obowiązującym w 2024 i 2025 roku kalendarzu szczepień bezpłatne szczepienia przeciwko ospie wietrznej były przeznaczone dla niewielkiej grupy dzieci, narażonych w sposób szczególny na zakażenie.

g) Płonica (szkarłatyna)

W 2025r. zgłoszono 16 przypadków (wsp. zap. 26,91 na 100 tys.) tj. ponad 4 krotnie mniej niż w 2024 r., kiedy zarejestrowano - 78 przypadków szkarłatyny (zapadalność 129,43 na 100 tys.).

h) Krztusiec (koklusz)

W 2025r. zarejestrowano 24 zachorowania na krztusiec (zap.40,37 a 100 tys.) tj. ponad 2 razy mniej niż w 2024 r. kiedy zgłoszono 65 przypadków krztuśca (współczynnik zap. 107,85 na 100 tys.).

2. Profilaktyka - szczepienia ochronne.

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 2024 r. opieką objętych było 9 520 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, w 2025 - 9364 osoby. Stale maleje liczba dzieci na terenie powiatu, co związane jest ze zmniejszającą się liczbą urodzeń.

Szczepienia ochronne wykonywane były w 14 punktach szczepień. Wszystkie punkty szczepień realizowały szczepienia obowiązkowe, określone w programie szczepień ochronnych na dany rok kalendarzowy. Zauważalna jest tendencja wzrostowa odmowy rodziców do poddawania dzieci i młodzieży obowiązkowym szczepieniom ochronnym, co prowadzi do zmniejszania się tzw. odporności środowiskowej (wzrasta ilość osób podatnych na zakażenie chorobami zakaźnymi, które w przeszłości ograniczono bądź wyeliminowano wykonując szczepienia ochronne).

Szczepienia obowiązkowe finansowane przez Ministerstwo Zdrowia obejmują szczepienia dzieci i młodzież według wieku, a także szczepienia osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie. W związku z urazami i pogryzieniami przez zwierzęta, po powodzi zaszczepiono w ubiegłym roku 756 osób przeciwko tężcowi (w roku 2024 –789). Skierowano także 7 osób do szczepienia przeciwko wścieklicznie (w roku 2024 - 13 osób).

W dalszym ciągu realizowane były także szczepienia zalecane np.: przeciwko grypie, przeciw covid-19, przeciw półpaścowi, a także przeciwko zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Od 1.06.2023 na terenie Polski realizowany jest program Ministerstwa Zdrowia szczepienia przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Szczepionka jest bezpłatna dla dziewcząt i chłopców, którzy skończyli 9, a nie skończyli jeszcze 14 lat.

Szczepienia przeciw wirusowi HPV zapobiegają przede wszystkim rakowi szyjki macicy oraz innym nowotworom (rak odbytu, sromu, pochwy), które może powodować wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). W ubiegłym roku PSSE w Ząbkowicach Śl. rozdysponowała 547 szczepionek p/HPV.

W 2025 r. po raz pierwszy stacje sanitarno-epidemiologiczne zajmowały się dystrybucją szczepionek przeciwko Covid-19. Od września do końca roku rozdysponowano do punktów szczepień i apteki, w której wykonano szczepienia 710 dawek szczepionek.

III. NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI SŁUŻBY ZDROWIA

Według stanu na koniec 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śląskich działało 119 obiektów, w których świadczone były usługi lecznicze. W ramach nadzoru sanitarnego skontrolowano 69 podmiotów (118 kontroli). Za niewłaściwy stan sanitarny podmiotu leczniczego nałożono 1 mandat w kwocie 300 zł.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW WODNYCH ORAZ JAKOŚĆ WODY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich sprawuje nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na obszarze powiatu ząbkowickiego. W ramach szeroko pojętego podejścia opartego na ryzyku kontrolowany jest również stan sanitarny ujęć wody i urządzeń wodociągowych w całym łańcuchu dostaw poczynając od poboru wody, przez uzdatnianie, magazynowanie i dystrybucję.

Prowadzony jest także nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej.

W poszczególnych gminach za dostarczenie odpowiedniej jakości wody do spożycia oraz za urządzenia wodociągowe odpowiadają powołane do tego celu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub właściciele indywidualnych ujęć wody.

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w 2025 r. znajdowało się 21 wodociągów gminnych oraz 21 indywidualnych ujęć wody, z których woda wykorzystywana jest przy działalnościach: hotelarskiej, gastronomicznej, produkcyjnej lub gospodarczej.

1. Ocena zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi

a) wodociągi w przedziale produkcji 1 001 – 10 000 m³/dobę - ilość wodociągów – 2 (wodociąg Ząbkowice Śląskie i Kamieniec Ząbkowicki).

Przeprowadzono 2 kontrole stanu higieniczno-sanitarnego urządzeń wodociągowych, które oceniono pozytywnie.

W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 10 kontroli jakości wody pobierając 25 próbek do badań mikrobiologicznych i 36 fizykochemicznych.

Na koniec roku jakość wody z tych wodociągów oceniono jako bezpieczną i przydatną do spożycia. Zarządcy wodociągów, w ramach kontroli wewnętrznej, przeprowadzali badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami poboru próbek wody na 2025 rok.

Ogółem wydano 13 okresowych ocen jakości wody w tym 12 stwierdzających, że woda jest bezpieczna i nadaje się do spożycia. Wobec przekroczeń żelaza i mętności stwierdzono warunkową przydatność dla wody z wodociągu Kamieniec Ząbkowicki sieć Bardo, Brzeźnica i Grochowa na okres 142 dni – na koniec 2025 r. woda odpowiadała wymaganiom.

b) wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/dobę - ilość wodociągów – 6 (wodociąg Braszowice, Ciepłowody, Starczówek, Stolec, Ziębice, Złoty Stok).

Przeprowadzono 6 kontroli urządzeń wodociągowych. Stwierdzono uchybienia w stanie technicznym 2 obiektów (wodociąg Starczówek i Złoty Stok) – uchybienia nie miały wpływu na jakość wody a zarządcy poinformowali o wykonaniu zaleceń.

W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 16 kontroli jakości wody, pobierając do badań 46 próbek mikrobiologicznych i 52 fizykochemicznych.

Zarządcy wodociągów, w ramach kontroli wewnętrznej, również przeprowadzali badania jakości wody. Zakres i częstotliwość była zgodna z zatwierdzonymi harmonogramami poboru próbek wody na 2025 rok.

Ogółem wydano 30 okresowych ocen jakości wody stwierdzając, że woda jest przydatna do spożycia. Na koniec 2025 roku jakość wody ze wszystkich wodociągów odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

c) wodociągi w przedziale produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ - ilość wodociągów – 13 (wodociąg Budzów, Lutomierz, Brodziszów, Dębowiec, Jemna, Laski, Mąkolno, Muszkowice, Srebrna Góra, Stary Henryków, Tarnów, Szklary, Piotrowice Polskie).

Skontrolowano 13 obiektów, wykonując 14 kontroli stanu sanitarno-higienicznego urządzeń wodociągowych.

W 2025 r. stwierdzono nieprawidłowości techniczne na wodociągu Lutomierz – brak zabezpieczenia studni głębinowej przed możliwością zanieczyszczenia wody. Decyzją zobowiązano stronę do usunięcia nieprawidłowości. Po wyznaczonym terminie przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, obiekt na koniec roku oceniono pozytywnie.

Ponadto na 6 wodociągach (Laski, Budzów, Jemna, Srebrna Góra, Mąkolno, Stary Henryków) stwierdzono uchybienia w stanie technicznym, które nie miały wpływu na jakość wody, zarządcy poinformowali o terminie usunięcia usterek. Na koniec roku objekty te oceniono pozytywnie.

W ramach kontroli urzędowej przeprowadzono 29 kontroli jakości wody pobierając 69 próbek mikrobiologicznych i 72 fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy wykonali badania jakości wody zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną harmonogramem poboru próbek wody na 2025 rok.

Ogółem wydano 55 okresowych oceny jakości wody stwierdzając, że woda jest bezpieczna i nadaje się do spożycia.

d) inne podmioty zaopatrujące w wodę - indywidualne ujęcia wody – 21.

W 2025 r. nadzorem objętych było 21 ujęć indywidualnych, w tym:

- w ramach działalności gospodarczej (zakłady produkcyjne i usługi turystyczne) – 7;
- w podmiotach działających na rynku spożywczym (przetwórstwo, gastronomia, młyn) – 4;
- w budynkach zamieszkania zbiorowego (usługi noclegowe) – 10.

Skontrolowano stan sanitarno-techniczny 13 ujęć – objekty oceniono pozytywnie.

Właściciele ujęć w ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzili badania jakości wody, zgodnie z zatwierdzonym na 2025 rok harmonogramem poboru próbek wody.

Jakość wody z 20 ujęć odpowiada wymaganiom, 1 ujęcie zostało w trakcie roku wyłączone ze względu na przekroczenia manganu (dotyczy przetwórstwa warzyw) – zakład przełączył się na wodę z wodociągu miejskiego.

3. Przekroczenia parametrów w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W trakcie 2025 roku stwierdzano przekroczenia w poniższych wodociągach:

- wodociąg Kamieniec Ząbkowicki – zawyżona wartość żelaza i mętności – w okresie 142 dni obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia;
- wodociąg Dębowiec – obecność bakterii grupy coli - jednorazowe skażenie – w okresie 3 dni obowiązywał zakaz korzystania z wody,
- wodociąg Stary Henryków – obecność bakterii grupy coli - jednorazowe skażenie na sieci Wilamowice – w okresie 4 dni obowiązywał zakaz korzystania z wody.

3. Informacje nt. zwodociągowania miejscowości na obszarze powiatu ząbkowickiego

Na nadzorowanym terenie znajduje się 113 miejscowości (w tym 5 miast, wsie, kolonie, osady, przysiółki), w 107 miejscowościach woda dostarczana jest przez gminne sieci wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

W 3 wsiach i 3 osadach powiatu ząbkowickiego źródłem zaopatrzenia w wodę są wyłącznie studnie przydomowe, tj.:

- Dębowina (Gmina Bardo),
- Grodziszczko Kolonia, Lutomierz Kolonia, Stoszowice Kolonia, Żdanów (Gmina Stoszowice),
- Chwalisław (Gmina Złoty Stok).

Liczba ludności mieszkającej na terenach zwodociągowanych wynosi 57042 osób wobec ogólnej liczby 58832 mieszkańców (dane za 2024 r.) - stan zwodociągowania powiatu wynosi 97 %.

4. Ocena jakości wody ujmowanej do celów wodociągowych

W 2025 r. pobór wód odbywał się z 45 ujęć podziemnych i 1 ujęcia powierzchniowego w Złotym Stoku.

Ocena jakości wody podziemnej ujmowanej do celów wodociągowych prowadzona jest, w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządców/właścicieli ujęć, pod kątem konieczności jej uzdatniania przed wprowadzeniem do sieci odbiorczej.

Do celów zaopatrzenia w wodę do spożycia użytkowne jest 1 ujęcie powierzchniowe w Złotym Stoku. Ze względu na przekroczenie wartości granicznych bakterii grupy coli, E. coli i BZT₅ wodę zaklasyfikowano do klasy jakości A2 (bez zmian w stosunku do 2024 r.) - uzdatnianie poprzez filtrację i dezynfekcję podchlorynem sodu.

W ramach okresowej kontroli wody z poszczególnych ujęć wykonano badania substancji promieniotwórczych, w zakresie: trytu oraz radonu. Wyniki badań odpowiadały ustalonym normom.

5. Stan sanitarny ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków

W 2025 roku w ramach nadzoru sanitarnego w 9 obiektach przeprowadzono kontrolę jakości wody ciepłej na obecność bakterii Legionella, tj.: w szpitalu, w 2 obiektach pływalni oraz w 6 obiektach zamieszkania zbiorowego (5 DPS, 1 dom całodobowej opieki). Pobrano łącznie 41 próbek bakteriologicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej, w 26 obiektach właściciele przeprowadzili kontrole jakości wody ciepłej, tj.: domy pomocy społecznej – 3, hotele – 2, pensjonaty – 1, obiekty lecznicze – 3, obiekty oświatowo-wychowawcze – 2, inne obiekty hotelarskie – 14, internaty – 1.

W 3 obiektach DPS (2 w Ziębicach, 1 w Ząbkowicach Śl.) i w 1 placówce szkolno-przedszkolnej (Ciepłowody) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości bakterii Legionella sp. – średnie skażenie. Zarządcy budynków przeprowadzili dezynfekcję termiczną sieci a następnie badania kontrolne. Badania wody po działaniach naprawczych w DPS-ach wykazały, że odpowiadała wymaganiom sanitarnym. W placówce oświatowej badanie kontrolne po 4 tygodniach od działań naprawczych zaplanowano na 2026 r.

6. Postępowanie administracyjne związane z nadzorem nad jakością wody oraz przyznane odstępstwa od wymaganej jakości wody

W 2025 roku w sprawie nadzoru nad jakością wody wydano ogółem 6 decyzji, w tym:

- decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia – 1 – stwierdzono przekroczenie bakterii grupy coli w wodzie z wodociągów Dębowiec i Stary Henryków (sieć Wilamowice). Po działaniach naprawczych i badaniach kontrolnych wodę oceniono jako zgodną z wymaganiami;
- decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia – 1 – dotyczy przekroczenia żelaza i mętności w wodzie z wodociągu Kamieniec Ząbkowicki sieć Bardo, Brzeźnica i Grochowa. Warunkowa przydatność trwała 142 dni, badania kontrolne potwierdziły dobrą jakość wody;
- 4 decyzje stwierdzające średnie skażenie wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp. w DPS Ząbkowice Śląskie, DPS Ziębice, DPS „Złota Jesień” w Ziębicach, ZSP w Ciepłowodach.

V INNE WYBRANE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Miasta i tereny wiejskie – gospodarka odpadami komunalnymi, usuwanie ścieków bytowych, szalety publiczne, zgłoszone interwencje

Na nadzorowanym terenie powiatu ząbkowickiego brak jest stałych składowisk odpadów komunalnych. Odpady z terenu poszczególnych gmin, zbierane są przez podmioty zajmujące się ich zbiórką i wywożone na składowiska zlokalizowane poza terenem powiatu.

Za odbiór odpadów odpowiadają poszczególne gminy. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, co potwierdzono w trakcie kontroli nadzorowanych obiektów.

Nieczystości płynne z 5 miast (Ząbkowice Śl., Ziębice, Bardo, Złoty Stok, Kamieniec Ząbkowicki) oraz z 29 wsi odprowadzane są poprzez kanalizację do oczyszczalni ścieków. W pozostałych miejscowościach mieszkańcy posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki odprowadzane są do stacji zlewnych zlokalizowanych przy oczyszczalniach ścieków na terenie i poza powiatem ząbkowickim.

W 4 gminach uruchomione są toalety publiczne, które zlokalizowane są przy parkingach, w parkach, targowiskach lub w centrum miast.

W 2025 r. z terenów miejskich wpłynęło 9 wniosków, załatwionych we własnym zakresie, które dotyczyły: hodowli kur, prowadzącej do wystąpienia szczurów w okolicznych domach i na posesjach w Kamieńcu Ząbkowickim, złej jakości wody w lokalu mieszkalnym w Kamieńcu Ząbkowickim (intensywna woń chloru), nieprawidłowego stanu sanitarnego części wspólnych budynku w Ząbkowicach Śl. i gromadzenia odpadów, nieprawidłowego stanu sanitarnego budynku i terenu dworca kolejowego w Kamieńcu Ząbkowickim, w tym braku dostępu do toalety, obecności szczurów w mieszkaniu komunalnym w Ziębicach, złego stanu sanitarnego innego obiektu noclegowego w Bardzie, nieprawidłowego stanu sanitarnego oraz uciążliwości zapachowych odpadów w opuszczonym, zamkniętym mieszkaniu, prośby o kontrolę jakości wody z sieci wodociągowej w mieszkaniu w Ząbkowicach Śl., prośby o kontrolę mieszkania w Ziębicach, w związku z podejrzeniem lokatora o „zbieractwo”.

W 2025 r. z terenów wiejskich wpłynęły 3 wnioski, załatwione we własnym zakresie, które dotyczyły: nielegalnie wykonanej ekshumacji na cmentarzu parafialnym, podejrzenia wykonania ekshumacji na cmentarzu parafialnym (brak grobu), prowadzenia obiektu rekreacyjnego i usług noclegowych oraz udostępnianie wody ze studni i reklamowanie jej jako „dodająca witalności”.

W 2025 r. wpłynęły 4 wnioski przekazane wg właściwości do innego organu, które dotyczyły: stanu zdrowia lokatorki kamienicy w Ząbkowicach Śl., złego stanu technicznego budynku w Kamieńcu Ząbkowickim, tj. dziurawy, przeciekający dach, kałuża w piwnicy o zapachu fekalii, wycieku z rury na terenie nieruchomości w Bardzie, składowania wydzielających fetor odpadów na posesji sąsiadującej z nieruchomością w miejscowości Stolec.

2. Domy pomocy społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śl. nadzoruje 7 domów pomocy społecznej. W 2025 r. wszystkie obiekty z tej grupy zostały skontrolowane. Stan sanitarny prawidłowy, w 3 obiektach stwierdzono uchybienia techniczne. Stwierdzono m.in. ubytki w silikonach uszczelniających wyposażenie sanitariatów, łuszczące się bądź zabrudzone powłoki malarskie pomieszczeń, obicia powierzchni futryn drzwi, przetarcia paneli podłogowych.

Zarządcy i właściciele poinformowali o przeprowadzonych naprawach, bądź wskazali terminy usunięcia usterek.

W 5 domach pomocy społecznej przeprowadzono w ramach nadzoru kontrole jakości wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella sp. W 3 obiektach DPS (2 w Ziębicach, 1 w Ząbkowicach Śl.) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej ilości Legionella sp. – średnie skażenie. Zarządcy budynków przeprowadzili dezynfekcję termiczną sieci a następnie badania kontrolne, których wyniki wykazały, że ciepła woda użytkowa odpowiada wymaganiom sanitarnym.

3. Placówki zapewniające całodobową opiekę i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu ząbkowickiego działają 4 placówki zapewniające całodobową opiekę. W 2025 r. wszystkie obiekty zostały skontrolowane, w 2 obiektach stwierdzono uchybienia techniczne. Zarządcy wskazali terminy usunięcia uchybień. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte do końca roku.

W 1 obiekcie w ramach kontroli urzędowej przeprowadzono badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń bakterii Legionella sp. Wyniki badań były zgodne z wymaganiami.

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych właścicielom/zarządcom pisemnie przekazano zalecenia dotyczące profilaktyki utrzymania wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej.

4. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji znajduje się 71 zakładów fryzjerskich stacjonarnych, w tym fryzjersko-barberskie, z czego skontrolowano 14 obiektów. Pod nadzorem jest również 5 podmiotów prowadzących mobilne usługi fryzjerskie, spośród których skontrolowano 1.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

5. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji znajduje się 69 zakładów kosmetycznych, spośród których skontrolowano 56. Tylko w 1 zakładzie kosmetycznym zostały stwierdzone nieprawidłowości - brak stosowania w praktyce zapisów procedury, dotyczącej kontroli biologicznej procesu sterylizacji w aspekcie częstotliwości przeprowadzania. Właścicielka została ukarana mandatem karnym w wysokości 150,00 zł. i obciążona kosztami kontroli. Po wykonaniu zaleceń i przedstawieniu wyniku kontroli sterylizacji obiekt finalnie został oceniony pozytywnie.

Pod nadzorem znajduje się również 1 salon piercingu. Przeprowadzona w nim kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Ponadto pod nadzorem są także 4 podmioty wykonujące mobilne usługi kosmetyczne z wykorzystaniem narzędzi jednorazowego użytku. W 2025 r. skontrolowano wszystkie i nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Zakłady odnowy biologicznej i tatuażu

W ewidencji znajduje się 11 zakładów odnowy biologicznej (w tym 2 solaria). W 2025 r. kontrole przeprowadzono w 2 obiektach nowo otwartych tj. w gabinecie masażu i siłowni oraz w 2 solariach. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W obiektach realizowane są obowiązki zapobiegania przed szkodliwymi następstwami korzystania z solarium. Salon tatuażu został skontrolowany i oceniony pozytywnie. Przeprowadzono edukację właściciela odnośnie stosowania pigmentów oznakowanych wg wytycznych RECH, stosowania jednorazowych, sterylnych pojemników na pigmenty oraz przeprowadzania prawidłowej dezynfekcji.

7. Zakłady świadczące łącznie różne usługi upiększające ciało (np. zakład fryzjersko - kosmetyczny lub kosmetyczny i odnowy biologicznej)

W ewidencji znajduje się 10 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna usługa, np. siłownia z usługami odnowy biologicznej.

W 2025r. kontrolą objęto 4 zakłady – stan prawidłowy. Realizowane są obowiązki zapobiegania przed szkodliwymi następstwami korzystania z solarium.

8. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

W ewidencji znajduje się 9 cmentarzy komunalnych oraz 29 wyznaniowych (parafialnych). W 2025 r. skontrolowano 3 cmentarze komunalne oraz 2 parafialne.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarnym, jedynie niewielkie usterki techniczne, które w większości zostały usunięte do końca 2025r. Zalecono wyposażyć toalety typu suchego w środki do dezynfekcji rąk oraz uzupełniać papier toaletowy na bieżąco.

Na terenie powiatu ząbkowickiego funkcjonuje 5 domów przedpogrzebowych, z czego 2 na terenie cmentarzy komunalnych w Ziębicach i Ząbkowicach Śląskich, oraz 3 przynależne do zakładów pogrzebowych. Kontrolą objęto 1 dom przedpogrzebowy, w którym odbywają się sekcje prokuratorskie i inwazyjne przygotowanie ciał do kremacji, np. usuwanie rozruszników serca. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w ewidencji znajduje się łącznie 6 zakładów pogrzebowych, z czego w 2025 r. 3 objęto kontrolą. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 r. na wniosek stron wydano 127 decyzji zezwalających na ekshumacje, które przeprowadzane są przez zakłady pogrzebowe na zlecenie osób uprawnionych.

Przeprowadzono 4 kontrole warunków sanitarnych (zabezpieczenie osób wykonujących w odzież ochronną i środki ochrony osobistej) w jakich przeprowadzane są ekshumacje.

Po wydaniu decyzji zezwalającej na przewóz urny z prochami z Ziębic do Ukrainy, przeprowadzono kontrolę połączoną z plombowaniem urny.

Na wniosek Starosty Ząbkowickiego wydano 18 postanowień na sprowadzenie trumien z ciałami i urn z prochami osób zmarłych poza granicami kraju do Polski.

Dodatkowo, przy okazji kontroli 3 zakładów pogrzebowych, dokonano oględzin łącznie 7 samochodów specjalnych typu karawan, które oceniono pozytywnie.

9. Stan sanitarny bazy noclegowej

W ewidencji znajdują się 3 obiekty posiadające zaszeregowanie do rodzaju kategorii hotel tj.: 1 obiekt kategorii ** oraz 2 obiekty kategorii ***, oraz 1 pensjonat. Skontrolowano 2 hotele kategorii *** i pensjonat, wszystkie obiekty oceniono pozytywnie.

Właściciele trzech obiektów, w tym pensjonatu przeprowadzili badania ciepłej wody w kierunku oznaczenia bakterii *Legionella sp.*. Analizy wykazały brak skażenia wewnętrznych systemów wodociągowych ww. bakterią.

W ewidencji znajduje się także 60 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, w tym 6 działających sezonowo. Ponadto działa również 18 gospodarstw agroturystycznych, w tym 2 sezonowo. W ubiegłym roku skontrolowano 34 inne obiekty hotelarskie i 9 gospodarstw agroturystycznych. Kontrole obiektów były pozytywne, poza jedną kiedy stwierdzono brak badań w zakresie oznaczenia bakterii *Legionella sp.* Na koniec roku 2025. wszystkie obiekty z tej grupy oceniono pozytywnie.

Na terenie powiatu ząbkowickiego brak obiektów hotelarskich takich jak: kempingi, domy wycieczkowe, schroniska i pola biwakowe.

10. Tereny rekreacyjne, trasy turystyczne, przystanie wodne

W ewidencji jest 88 obiektów rekreacyjnych, z czego 12 obiektów sportowych oraz 2 przystanie wodne. W 2025 r. kontrolą objęto 14 obiektów rekreacyjnych i sportowych, w tym 9 placów zabaw a także 2 przystanie wodne.

Kontrole placów zabaw przeprowadzono na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Place były uporządkowane, posiadały umieszczony w widocznym miejscu regulamin, oznakowanie zakazem palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych, natomiast na 6 stwierdzono uchybienia techniczne, m.in.: brak uchwyty przy bujakiach, zbutwiałe drewniane elementy części urządzeń, obłuzowane elementy w zestawach zabawowych. Pismem zobowiązano stronę do poprawy istniejącego stanu. Zarządca poinformował o usunięciu wszystkich stwierdzonych usterek.

W sezonie letnim skontrolowano jakość piasku z 2 piaskownic znajdujących się w Ząbkowicach Śląskich: na terenie osiedla mieszkaniowego i przy przedszkolu publicznym. Podczas pobierania próbek nie stwierdzono obecności odchodów i innych nieczystości w obu piaskownicach. Badania piasku w 1 piaskownicy wykazały zanieczyszczenie mikrobiologiczne. Wydano decyzję zobowiązującą do wymiany piasku, co zostało wykonane. W drugiej piaskownicy wynik przeprowadzonego badania piasku był prawidłowy.

Stan sanitarny obiektów sportowych oceniono jako prawidłowy, z wyjątkiem szatni z łazienkami na jednym z Orlików, gdzie stwierdzono uchybienia techniczne, które mają zostać usunięte w drugiej połowie 2026r.

W ewidencji znajdują się 2 przystanie wodne, zorganizowane w Bardzie, przy rzece Nysa Kłodzka. Obiekty funkcjonują sezonowo, tj. w okresie kwiecień – październik. W 2025 r. kontrolą objęto oba podmioty, które oceniono pozytywnie.

11. Stan sanitarny obiektów i środków transportu

Nadzorem objętych jest 9 obiektów związanych z obsługą podróżnych, w tym: 1 dworzec autobusowy, 2 dworce kolejowe, 4 stacje kolejowe i 2 przystanki kolejowe.

Obiekty kolejowe zarządzane są przez dwa przedsiębiorstwa, odrębnie w zakresie poczekalni i ustępów, odrębnie dla peronów, przejść dla podróżnych i otoczenia.

W 2025 roku skontrolowano dworce kolejowe w Ząbkowicach Śląskich i w Kamieńcu Ząbkowickim.

Podczas kontroli dworca w Ząbkowicach Śl. stwierdzono brak dostępu do toalety znajdującej się na dworcu ze względu na akty wandalizmu i dewastację sanitariatu. PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu zadeklarowały doprowadzenie toalety do użytku oraz poinformowały, że przewidziana jest modernizacja obiektu, która poprawi jego stan sanitarny.

Kontrola sanitarna poczekalni z toaletą na Dworcu Kolejowym w Kamieńcu Ząbkowickim wykazała uchybienia w stanie technicznym, w postaci: ubytków w powłoce malarskiej ścian kabiny WC i przy umywalce oraz niewłaściwie zainstalowaną wylewkę przy umywalce powodującą rozprysk wody. Zarządca podał termin ich usunięcia.

W 2025 r. wykonano kontrole poczekalni 2 stacji kolejowych w Bardo-Przyłęk i w Ziębicach, podczas których stwierdzono w obu obiektach uchybienia techniczne, tj. zacieki na sufitach. Zarządca poinformował o usunięciu usterek i naprawie pokrycia dachu stacji w Bardo-Przyłęk.

Stan porządkowy we wszystkich skontrolowanych obiektach dworcowych oceniono pozytywnie.

Pod nadzorem znajduje się 119 wiat przystankowych. W 2025 r. podjęto kontrole sanitarne wiat przystankowych w gminie Ząbkowice Śląskie i w gminie Ziębice, w trakcie których skontrolowano łącznie 42 wiaty przystankowe. Stwierdzono usterki techniczne wiat na terenie gminy Ziębice, w postaci: łuszczącej się powłoki malarskiej, uszkodzonej konstrukcji i zadaszenia, nierównej wylewki betonowej, braku pojemników na odpady. Uchybienia są obecnie usuwane. Natomiast wiaty przystankowe na terenie gminy Ząbkowice Śl. posiadały m.in.: ubytki tynku i powłoki malarskiej ścian, uszkodzenia ławek, a także braki pojemników na odpadki. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte w niedługim terminie od zawiadomienia.

Podczas kontroli stwierdzono dobry stan sanitarno-porządkowy. Wszystkie wiaty były oznakowane słowno-graficznym znakiem zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

W zakresie transportu publicznego zarejestrowane są 4 podmioty, w tym dwa prowadzone przez przedsiębiorców (komunikacja turystyczna, publiczna międzygminna) i dwie komunikacje publiczne podlegające pod Gminę Ząbkowice Śląskie i Gminę Ziębice. Kontrolą objęto przedsiębiorcę obsługującego transport publiczny na terenie gminy Ziębice. Dokonano kontroli 5 autobusów i 2 busów. Stwierdzono nieznaczne uszkodzenia tapicerki siedzisk i oparcie w 2 autobusach, które zostały naprawione. Środki transportu utrzymane czysto i oznakowane znakiem zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

12. Urządzenia i obiekty rekreacji wodnej.

Na terenie powiatu w 2025 funkcjonowały 2 pływalnie: kryta (Słoneczny Park Wodny w Ząbkowicach Śl.) i kryto-odkryta (Hotel BARDO), dla których wydano pozytywną roczną ocenę jakości wody.

W skład pływalni „Słoneczny Park Wodny” w Ząbkowicach Śląskich wchodzi łącznie 6 niecek: sportowa, rekreacyjna, brodzik dla dzieci, wanna hamowna, dwie wanny jacuzzi oraz 2 niecki schładzające (wewnętrzna i zewnętrzna) przy saunarium. W Saunarium & Spa oferowanych jest 6 rodzajów usług spa (sauna sucha, aromatyczna, infrared, parowa, tężnia solankowa, strefa odpoczynku słoneczna łąka).

Zarządca w ramach kontroli wewnętrznej, wykonuje badania wody wprowadzanej do niecek kąpielowych z systemu cyrkulacji i wody z niecek kąpielowych w zakresie wymagań mikrobiologicznych, *Legionella sp.* oraz wymagań fizyko-chemicznych, wg zatwierdzonego przez PPIS harmonogramu poboru próbek wody.

W ubiegłym roku przeprowadzono 1 kontrolę urzędową stanu sanitarnego obiektu oraz 2 kontrole jakości wody, pobierając łącznie 16 próbek mikrobiologicznych i 20 fizykochemicznych. Jakość wody na pływalni oceniano pozytywnie.

W skład pływalni w obiekcie Hotel BARDO w Bardzie wchodzi 2 niecki wewnętrzne: (niecka i wanna z hydromasażem) i 1 niecka basenowa zewnętrzna.

Zarządca w ramach kontroli wewnętrznej wykonuje badania wody wprowadzanej do niecek z systemu cyrkulacji i wody z niecek, w zakresie wymagań mikrobiologicznych, w tym *Legionella sp.* oraz wymagań fizyko-chemicznych, zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS harmonogramem poboru próbek wody. Badania wykazały dobrą jakość wody.

W 2025 wykonano 1 kontrolę urzędową stanu sanitarnego obiektu i 4 kontrole jakości wody. Stwierdzono dobry stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny obiektu.

VI. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

1. Ocena środowiska pracy

W 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śl. w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy znajdowało się 188 obiektów – łącznie zatrudniających 5131 pracowników na umowę o pracę. W ramach nadzoru nad higieną i warunkami zdrowotnymi w środowisku pracy przeprowadzono 133 kontrole sanitarne w 111 zakładach pracy działających na terenie powiatu ząbkowickiego.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami higieniczno-sanitarnymi wydano w sumie 70 decyzji administracyjnych, w tym 36 decyzji merytorycznych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego i 34 decyzje płatnicze.

Wydano również 8 decyzji w sprawie chorób zawodowych (stwierdzających chorobę lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej) oraz przeprowadzono 13 dochodzeń epidemiologicznych, w tym 5 na prośbę innych Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Uchybienia stwierdzone podczas kontroli to między innymi:

- przekroczenia NDN/NDS czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak kontrolnych pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak wpisów w kartach i rejestrach czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- brak lub nieprawidłowości w ocenie ryzyka zawodowego, w tym nieuwzględnienie narażenia na czynniki chemiczne, rakotwórcze lub biologiczne występujące w środowisku pracy,
- brak aktualnego spisu wszystkich stosowanych na zakładzie substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,

- brak aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy, w których zawarte są dane niezbędne do właściwej oceny konieczności wdrożenia zalecanych środków kontroli ryzyka oraz zastosowania ewentualnych środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia,
- kontrolne pomiary czynnika rakotwórczego wykonane w terminie niezgodnym z rozporządzeniem,
- brak rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na proces technologiczny, w którym dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak przesłanej rocznej informacji do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego oraz właściwego okręgowego inspektora pracy o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- przekroczenie dopuszczalnego terminu (do 15 stycznia) wysłania informacji rocznej, dotyczącej prac i pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy, mutagenny lub reprotoksyczny do DPWIS oraz OIP za rok 2024,
- informacja roczna wysłana do DPWIS i OIP na nieaktualnym druku (niezgodny z rozporządzeniem) dot. narażenia na czynnik rakotwórczy, mutagenny lub reprotoksyczny,
- dane zawarte w informacji rocznej dot. procesu technologicznego rakotwórczego lub mutagenego za rok 2024 r. wysłanej do DPWIS i OIP, niezgodne z wpisami w rejestrach prac i pracowników narażonych na czynnik rakotwórczy,
- brak aktualnych wpisów w rejestrze prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak aktualnych wpisów w rejestrze pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- brak klasyfikacji i wykazu szkodliwych czynników biologicznych na stanowiskach pracy,
- brak w wykazie czynników biologicznych informacji o potencjalnym działaniu toksycznym lub alergizującym,
- brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, należącego do grupy 3,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, należącego do grupy 3,

- zły stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych,
- brak wentylacji stanowiskowej przy pracach spawalniczych,
- uszkodzona nawierzchnia placu manewrowego zewnętrznego na zakładzie.

W czasie kontroli przeprowadzonych w 2025 r. nie stwierdzono uchybień, które skutkowałyby unieruchomieniem stanowiska, oddziału lub zakładu pracy. Nie nałożono również mandatów karnych.

Podczas kontroli przeprowadzane również były działania informacyjno-edukacyjne skierowane do pracodawców.

2. Chemikalia – wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej

W 2025 r. pod nadzorem PSSE w Ząbkowicach Śl. w zakresie chemikaliów wpisanych w ewidencję było 51 podmiotów produkujących oraz udostępniających mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze, prekursory narkotykowe, produkty kosmetyczne oraz 91 obiektów stosujących chemikalia w swojej działalności zawodowej.

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 23 kontrole sanitarne w obiektach stosujących chemikalia i 17 kontroli tematycznych u udostępniających mieszaniny chemiczne (sklepy). W tym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnego spisu wszystkich stosowanych na zakładzie substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie,
- brak aktualnych kart charakterystyk wszystkich stosowanych substancji/mieszanin chemicznych na terenie zakładu pracy, w których zawarte są dane niezbędne do właściwej oceny konieczności wdrożenia zalecanych środków kontroli ryzyka oraz zastosowania ewentualnych środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia.

W ramach nadzoru w zakresie czynników biobójczych przeprowadzono 8 kontroli, w tym 8 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Podczas kontroli oceniano również karty charakterystyki oraz oznakowanie opakowań preparatów chemicznych. W ewidencji na terenie powiatu ząbkowickiego znajduje się jeden podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie produktów biobójczych do obrotu, tzw. pierwszy wprowadzający. Podczas kontroli prowadzonych w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych.

W ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 w ewidencji znajdują się 3 podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3 na zasadzie pośrednictwa (zestawy chemiczne do szkół) oraz 6 podmiotów wprowadzających prekursory do obrotu (sklepy). Ponadto nadzorem objęte są podmioty stosujące prekursory, w tym głównie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe - 4 obiekty w 2025 r. (z uwagi na przeprowadzane doświadczenia w pracowniach chemicznych) oraz zakłady pracy, gdzie stosowane są prekursory np. do dezynfekcji wody (1 obiekt pływalnia) oraz do odtłuszczania elementów podczas produkcji (5 zakładów). Prowadzony jest systematyczny monitoring legalnego użycia prekursorów narkotykowych przez podmioty.

W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę u wprowadzającego (pośrednictwo), nie wydano decyzji.

W 2025 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych związanych z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie wydano decyzji w tym zakresie. W 2025 r. otrzymano zgłoszenia podejrzeń zatruc/zatruc środkami zastępczymi lub substancjami psychoaktywnymi od podmiotu wykonującego działalność leczniczą – ogółem 4 zgłoszenia, które na bieżąco są wpisywane w system SMIOD2 (System Monitorowania Informacji o Dopalaczach) prowadzony przez Główny Inspektorat Sanitarny.

3. Ocena narażenia zawodowego

Na terenie powiatu ząbkowickiego w 32 obiektach stwierdza się w środowisku pracy przekroczenia obowiązujących norm czynników szkodliwych dla zdrowia.

W warunkach szkodliwych związanych z przekroczeniami NDS/NDN czynników szkodliwych pracuje ogółem 414 osób (378 osób w przekroczeniach czynników fizycznych (hałas, wibracje), 39 osób w nadmiernym zapyleniu oraz 5 osoby w przekroczeniach czynników chemicznych). Niektóre osoby pracują w przekroczeniach kilku czynników szkodliwych dla zdrowia (np. hałas i zapylenie lub hałas i wibracje). Dominującym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy jest nadal ponadnormatywny hałas. Mimo tego w 2025 r. nie stwierdzono chorób zawodowych spowodowanych szkodliwym działaniem tego czynnika.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia, pracodawcy w celu zminimalizowania ryzyka zawodowego z tym związanego, opracowują i wprowadzają w życie program działań organizacyjno-technicznych, w tym zapewniają pracownikom ochrony zbiorowe (np. kurtyny, obudowy maszyn, skuteczną wentylację) i ochrony indywidualne takie jak: ochronniki słuchu, maseczki przeciwpyłowe, rękawice lub wkładki antywibracyjne oraz specjalne kombinezony. Wyposażają również pracowników w odzież roboczą chroniącą przed czynnikami uciążliwymi występującymi w miejscu pracy: zimnem, wilgocią, brudem, itp.

Innymi szkodliwymi czynnikami występującymi w środowisku pracy są czynniki biologiczne. Obecnie w ewidencji PSSE znajdują się 83 zakłady, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 52 zakłady, w których w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne pracują 843 osoby, w tym w narażeniu na czynniki biologiczne należące do 3 grupy zagrożenia pracują 682 osoby. W tej grupie znajdują się między innymi pracownicy służby zdrowia, leśnictwa, oczyszczalni ścieków i zakładów komunalnych, przemysłu spożywczego, w tym młynów zbożowych i piekarni oraz pracownicy przemysłu mięsnego, zakładów pogrzebowych i kolei państwowych. W zakresie nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi przeprowadzono w roku sprawozdawczym 72 kontrole. Wydano 2 decyzje w zakresie czynników biologicznych.

W 64 nadzorowanych obiektach występuje narażenie na szkodliwe czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Są to w większości stacje paliw, w których pracownicy mają kontakt z benzenem oraz zakłady stolarskie, w których ze względu na proces technologiczny zatrudnieni pracownicy są narażeni na pył drewna. W tej grupie znajdują się również prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną, prace w narażeniu na spaliny emitowane z silników Diesla oraz na szkodliwe działanie benzyny niskowrzącej, benzyny do lakierów i formaldehydu. W tej grupie znajdują się pracownicy narażeni na czynniki reprotoksyczne, np. w postaci tlenku węgla (spawacze, wędzarze).

W porównaniu do lat ubiegłych, liczba zakładów z czynnikiem rakotwórczym wzrosła z 53 (w 2024 r.) do 64 zakładów w roku 2025.

Obecnie w zakładach w kontakcie lub w narażeniu na szkodliwy czynnik rakotwórczy, mutagenny lub reprotoksyczny pracuje ogółem 411 osób, (w 2024 r. narażonych było 447 osób).

W przeszłości na terenie powiatu ząbkowickiego istniał zakład: Huta „Szklary” w Szklarach (całkowita likwidacja zakładu w styczniu 2001 r.), w którym pracownicy byli narażeni na szkodliwe działanie pyłów zwłókniających pochodzenia krzemowo-azbestowego zawierających wolną krystaliczną krzemionkę i azbest. Do tej pory u byłych pracowników tego zakładu są stwierdzane choroby zawodowe związane z chorobami płuc, w tym w postaci pylic płuc azbestowych i krzemowych, zgrubień opłucnej oraz chorób nowotworowych płuc.

Obecnie na terenie powiatu ząbkowickiego podmioty prowadzące działalność gospodarczą nie stosują surowców zawierających azbest. Na naszym terenie azbest występuje głównie w postaci eternitowych poszyc dachowych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole warunków pracy osób zatrudnionych przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. (podmioty prowadzące działalność gospodarczą poza terenem powiatu ząbkowickiego).

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi objęto 18 podmiotów zajmujących się obrotem i 2 podmioty wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne. W tym zakresie przeprowadzono 8 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych (sklepy). W 2025r. pobrano 1 próbkę produktu kosmetycznego do badań mikrobiologicznych (produkt spełniał wymagania). Wydano 1 decyzję zakazującą udostępniania produktów kosmetycznych w związku z nieprawidłowym oznakowaniem, 1 decyzję płatniczą oraz 1 decyzję nakładającą karę pieniężną w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli.

4. Choroby zawodowe

W 2025 roku wpłynęło 8 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 13 dochodzeń/wizytacji (w tym 5 dla innych PSSE) oraz wydano 8 decyzji, w tym 6 dotyczących stwierdzenia choroby zawodowej i 2 dotyczące braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, W tym zakresie sporządzono także 52 karty oceny narażenia zawodowego.

Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej dotyczyły następujących chorób:

- pylice płuc – (pylica krzemowa) - wydano 1 decyzję – chorobę rozpoznano u byłego pracownika huty,
- pylice płuc – (pylica azbestowa) - wydano 1 decyzję – chorobę rozpoznano u byłego pracownika huty,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – (borelioza) – wydano 3 decyzje – choroby rozpoznane u pracowników nadleśnictwa,
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat- (wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych) – wydano 1 decyzję – choroba rozpoznana u byłego nauczyciela.

VII. Bezpieczeństwo Żywności

W zakresie bezpieczeństwa żywności w 2025 roku skontrolowano 387 obiektów spośród 1520 zarejestrowanych, gdzie przeprowadzono łącznie 611 kontroli (w tym 69 kontroli granicznych). Pobrano 189 próbek żywności do badań laboratoryjnych w różnych kierunkach. Wydano 436 decyzji administracyjnych (w tym 123 decyzje w wyniku naruszenia wymagań higienicznych oraz dotyczących poprawy stanu technicznego, 41 decyzji zatwierdzających oraz 272 decyzje płatnicze) a za zły stan sanitarny nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 8850 zł.

Na terenie powiatu ząbkowickiego zarejestrowanych jest 1520 obiektów w następujących grupach:

- obiekty obrotu żywnością – 246,

- obiekty produkcji żywności – 952 (producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni - 903),
- obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 13,
- zakłady żywienia zbiorowego – 210 (w tym obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego - 73),
- środki transportu – 99.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywności i żywienia jest bardzo zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z faktu, że przedsiębiorstwa działające rynku, w szczególności spożywczym, stanowią obszerną grupę zakładów produkcyjnych, usługowych, handlowych, transportowych, żywienia zbiorowego oraz związanych z funkcjonowaniem obiektów użyteczności publicznej (szpitale, żłobki, przedszkola, szkoły, domy opieki), zróżnicowaną skalą i etapem poprowadzonej działalności. Na terenie powiatu działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare (zwłaszcza w mieście o zwartej zabudowie) oraz małe (sklepy w rejonach wiejskich) i duże (obiekty handlowe typu super – i hipermarkety, dyskonty spożywcze). Na terenach wiejskich przeważająca jest liczba producentów pierwotnych (w tym związanych z rolniczym handlem detalicznym).

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia, tj. m.in. stan higieniczny i wpływający na niego stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenia oraz otoczenia zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji oraz jakość wyrobów gotowych badanych w kierunkach takich jak: zanieczyszczenia mikrobiologiczne, chemiczne, wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarka odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

W 2025 roku pobrano do badań 189 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Próbkę zostały pobrane w następujących grupach zakładów: automaty do lodów – 5 próbek, wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych – 1, piekarnie – 8, ciastkarnie – 6, przetwórnice owocowo-warzywne – 7, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego – 2, producenci pierwotni – 4, producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny - 2, producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni - 2, sklepy spożywcze – 139 próbek (w tym: super i hipermarkety 14 próbek), apteki – 3, inne obiekty obrotu żywnością – 7, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego -1, miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 2 próbki.

Próbki zostały przebadane w następujących kierunkach i dostarczone do odpowiednich laboratoriów: Państwowy Instytut Weterynaryjny - PIB Puławy: antybiotykooporność – 2 próbki,

WSSE Wrocław: pozostałości pestycydów – 4 próbki, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością – 3 próbki, metale – 16 próbek, histamina – 9 próbek, mikrobiologia – 106 próbek, mykotoksyny – 7 próbek (w tym ta sama próbka zbadana w laboratorium WSSE Bydgoszczy-alkaloidy sporyszu), zanieczyszczenia mikrobiologiczne - 5 próbek (*Escherichia coli* wytwarzająca toksynę *Shiga* (STEC) zbadane również w WSSE w Bydgoszczy, WSSE Poznań: GMO – 2 próbki, azotany – 3 próbki, WSSE Kielce: WWA- 2 próbki, WSSE Kraków: zawartość witamin i składników mineralnych/zawartość białka w suplementach diety-3 próbki, WSSE Opole: substancje dodatkowe – 10 próbek, kryteria czystości substancji dodatkowych – 1 próbka, pestycydy - 1 próbka, WSSE Rzeszów: pozostałości pestycydów – 1 próbka, WSSE Bydgoszcz: pozostałości pestycydów – 1 próbka, WSSE Warszawa: pozostałości pestycydów – 2 próbki, WSSE Łódź: pozostałości pestycydów – 2 próbki, WSSE Gorzów Wlkp.: akryloamid – 1 próbka, WSSE Lublin: 3MCPD – 2 próbki, WSSE Katowice: kwas erukowy – 2 próbki, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH w Warszawie: alkaloidy pirolizydynowe, nadchlorany – 2 próbki, PSSE Ząbkowice Śląskie: ocena znakowania – 2 próbki.

1. Obiekty produkcji i obrotu żywności oraz żywienia zbiorowego

a) Zakłady produkcji żywności

Na terenie powiatu ząbkowickiego zarejestrowane są 952 zakłady produkcji żywności: 2 wytwórnie lodów, 3 automaty do lodów, 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych, 10 piekarni, 4 ciastkarnie, 1 przetwórnia owocowo-warzywna, 2 zakłady garmazeryjne, 3 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, 6 innych wytwórni żywności, 17 producentów żywności w warunkach domowych, 903 rolników w ramach produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich oraz RHD). Przeprowadzono łącznie 60 kontroli w tej grupie zakładów. Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 37 próbek środków spożywczych. W tej grupie obiektów nałożono 2 mandaty karne na kwotę 1000 złotych i wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień sanitarnych, a najczęściej występującymi uchybieniami były:

- brak aktualnych wyników badań gotowego wyrobu produkowanego przez zakład,
- brak aktualnego, prawidłowego wyniku badania wody pod względem parametrów mikrobiologicznych;
- nieprawidłowy stan techniczny sufitów i ścian w pomieszczeniach produkcyjnych,
- nieprawidłowy stan techniczny podłóg w pomieszczeniach produkcyjnych,
- urządzenia i sprzęt produkcyjny oraz wyposażenie w złym stanie technicznym,
- brak bieżącej ciepłej wody w zakładzie,
- brak opracowanego i wdrożonego systemu HACCP.

Na szczególną uwagę w tej grupie obiektów zasługują:

- Silesian Grain Sp. z o.o. w Ziębicach, to nowoczesny młyn, w którym jest przemiał ziarna kukurydzy na mąkę, kasze i grys kukurydziany z przeznaczeniem do dalszego przetwarzania dla przemysłu spożywczego. Produkty te mają zastosowanie głównie jako: surowiec do produkcji żywności bezglutenowej, galanterii śniadaniowej, substytut słoju jęczmiennego w browarnictwie, surowiec do produkcji chrupków kukurydzianych czy snacków itd. W zakładzie zatrudnione są 42 osoby. Swoje produkty sprzedaje na teren całego kraju, do krajów UE (Szwecja, Niemcy, Czechy, Francja, Holandia, Chorwacja) i poza UE: Wielka Brytania, Norwegia, Arabia Saudyjska. Młyn wdrożył i pracuje zgodnie z systemem jakości HACCP. Silesian Grain dzięki przynależności do Grupy Ziębice ma zapewnione stałe dostawy ziarna kukurydzy o jakości odpowiedniej dla przemysłu spożywczego. Stan czystości i porządku był bez zastrzeżeń.
- Silesian Flour Sp. z o.o. w Ziębicach (zakład produkcji surowców funkcjonalnych) działający od 13 października 2015 r. w zakresie: przetwarzania mąk (mąka pszenna, mąka kukurydziana) w celu uzyskania produktów o zmodyfikowanej lepkości, wilgotności i granulacji z przeznaczeniem do dalszego przetwarzania w przemyśle spożywczym. Wyroby są sprzedawane na teren Polski, do krajów UE (Holandia, Francja, Dania) oraz do Wielkiej Brytanii. Wyroby zakładu są stosowane przez odbiorców do produkcji np. makaronów. Dodatkowo w 2017 r. uruchomiono w zakładzie dodatkową linię produkcyjną mieszanek produktów przemiału ziarna kukurydzy i pszenicy z innymi środkami spożywczymi (sól, pietruszka suszona nać, pieprz biały mielony, czosnek suszony, oregano suszone, skrobia pszenna natywna itp.). Mieszanki przeznaczone są do dalszego przetwarzania przez odbiorców przemysłu spożywczego. Zakład wdrożył certyfikowane systemy: HACCP, BRC. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną oraz 2 kontrole graniczne na wniosek strony dot. eksportu. W 2025 r. stan czystości i porządku był bez zastrzeżeń.
- Zakład Masfrost „Ziębice” Sp. z o.o. w Ziębicach jest producentem mrożonych warzyw i mieszanek warzywnych (por, seler, marchew, groszek zielony, brukselka, pietruszka, kalafior, fasolka szparagowa, kukurydza, bób). Towar przeznaczony jest na rynek krajowy dla dużych sieci handlowych (Netto, Farutex), kraje UE (Niemcy, Holandia, Słowacja, Czechy, Węgry, Belgia) oraz na export: Izrael, Albania, Niemcy, Włochy, Ukraina, Rumunia, Kanada, Stany Zjednoczone, Japonia, RPA, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Czechy, Bośnia, Belgia. Wielkość produkcji jest zmienna i zależna od zamówień, dostępności surowca, warunków atmosferycznych.

Wykorzystywane surowce pozyskiwane są od kontraktowanych plantacji powiatu ząbkowickiego lub kupowane do konfekcjonowania z innych zakładów. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną oraz 69 kontroli granicznych na wniosek strony dot. exportu.

Zakład zatrudnia w sezonie 170 osób. Zakład opracował i wdrożył zasady systemu HACCP. Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek w zakładzie (w kierunku mikrobiologicznym, pozostałości pestycydów) – wyniki prawidłowe.

b) Zakłady obrotu żywnością

W grupie obrotu żywnością zewidencjonowano 345 obiektów, w tym: 182 sklepy, 4 kioski, 15 aptek, 2 magazyny hurtowe, 99 środków transportu, 2 obiekty ruchome i tymczasowe, 41 innych obiektów obrotu żywnością.

W tej grupie obiektów prowadzono kontrole kompleksowe oraz kontrole sprawdzające i tematyczne/interwencyjne a także w związku z powiadomieniami alarmowymi w ramach systemu RASFF.

Przeprowadzono 252 kontrole oraz wydano 53 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień sanitarnych. Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 149 próbek środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. Za zły stan sanitarny nałożono 18 mandatów karnych na kwotę 5500 zł.

Podczas kontroli sprawdzano stan sanitarno-higieniczny, techniczny, higienę osobistą zatrudnionych pracowników, orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych, magazynowanie środków spożywczych, ciągłość łańcucha chłodniczego, segregację żywności, znakowanie żywności oraz dokumentację w ramach systemu HACCP i identyfikację produktów spożywczych w szczególności mięsa, wędlin, owoców, warzyw i wyrobów sprzedawanych luzem.

Dodatkowo szczególną uwagę zwracano na sposób zagospodarowania produktów przeterminowanych, odpadów oraz sprzedaż żywności nieopakowanej.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w tej grupie obiektów były:

- nieprawidłowy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń oraz urządzeń,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich zatrudnionego personelu,
- nieprawidłowe warunki przechowywania żywności w urządzeniach chłodniczych (zły stan higieniczny urządzeń chłodniczych),
- brak bieżących zapisów dotyczących systemu HACCP i dobrych praktyk higienicznych.

c) Zakłady żywienia zbiorowego (otwarte i zamknięte)

W grupie zakładów żywienia zbiorowego w 2025 roku w ewidencji było 210 zakładów, w tym 137 zakładów żywienia zbiorowego otwartego oraz 73 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, w których przeprowadzono 221 kontroli oraz wydano 54 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień sanitarnych.

Za zły stan sanitarny nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2350 zł. Pobrano 1 próbkę do badania. Kontrolą objęto przede wszystkim zakłady zbiorowego żywienia wysokiego ryzyka, wytypowane na podstawie przeprowadzonej analizy zagrożeń i ich wpływu na zdrowie ludzi oraz zgłaszane w ramach interwencji przez konsumentów, dotyczących:

- niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów wykorzystywanych przy produkcji,
- braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- niewłaściwej higieny personelu i nieprzestrzegania higieny podczas produkcji posiłków,
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego zakładu,
- niewłaściwego stanu sanitarnego wyposażenia.

W tej grupie obiektów prowadzono postępowania administracyjne na stan techniczny pomieszczeń, sprzętu produkcyjnego, na zapewnienie dostępu do bieżącej, ciepłej wody, na zapewnienie prawidłowo funkcjonującego systemu kanalizacyjnego, na badanie wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie oraz opracowanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:

- nieprawidłowy stan techniczny (pomieszczeń i wyposażenia),
- brak prawidłowych warunków sanitarnych,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak jej segregacji,
- brak opracowanej i wdrożonej dokumentacji systemu HACCP,
- brak przestrzegania procedur i instrukcji opracowanych w ramach GHP/GMP systemu HACCP, brak wymaganych procedurami zapisów,
- brak potwierdzenia jakości wody stosowanej w zakładzie,
- brak udokumentowanej prawidłowej jakości wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie.

Dodatkowo podczas kontroli przeprowadzanych w jednostkach systemu oświaty sprawdzano realizację wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Nieprawidłowości z powyższego zakresu omawiano z osobami odpowiedzialnymi podczas przedstawiania wyników kontroli.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczące żywienia:

- brak porcji ryby co najmniej raz w tygodniu,
- mała ilość posiłków z udziałem produktów zbożowych,

- zbyt duża ilość potraw smażonych podanych w tygodniu szkolnym,
- brak informacji dotyczącej składników do przygotowania potraw.

Ze względu na reorganizację placówek oświatowych wzrasta tendencja likwidacji produkcji posiłków na rzecz usług cateringowych.

d) Wytwórnice materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

Wg ewidencji zarejestrowane były 4 zakłady produkujące opakowania do żywności oraz wyroby do kontaktu z żywnością.

- Netplast Sp. z o. o. Rynek 1, 57-250 Złoty Stok – produkcja opakowań do żywności z siatki polietylenowej. Zakład działa sezonowo w zależności od złożonych zamówień.

- FORTUNA ul. Kamieniecka 104, 57-200 Ząbkowice Śląskie – produkcja uszczelek i gumek do słoików (wecków) z silikonu i kauczuku. Zakład działa sezonowo w zależności od złożonych zamówień.

- KENT-PAK Opakowania Sp. z o. o. 57-256 Bardo, ul. Fabryczna 18 – produkcja materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z papieru/tektury. Opakowania standardowe, opakowania wystawowe typu STAND oraz opakowania typu SRP Shelf – ready packaging to gama opakowań gotowych do wystawienia na regale sklepowym.

- MIK Sp. z o. o. ul. Melioracyjna 6, 57-200 Ząbkowice Śląskie – produkcja tworzyw sztucznych termoplastycznych barwionych lub przezroczyste (pokrywka do dzbanków, tacki, boksy żywnościowe wielokrotnego użytku)

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w 2 zakładach. Nie nakładano mandatów karnych. Wydano 1 decyzję administracyjną z obowiązkiem udokumentowania prawidłowej jakości wody.

e) Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością

Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych. Nie stwierdzono uchybień, nie prowadzono postępowania administracyjnego. Dodatkowo pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki – wyniki prawidłowe. Przy okazji kontroli zakładów, miejsc obrotu, dokonywano sprawdzenia i oceny prawidłowości prowadzenia dokumentacji i zapisów stosując jako materiał pomocniczy dostępne listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych, wyrobów ceramicznych oraz dla materiałów i wyrobów, dla których nie ustanowiono przepisów szczegółowych, a także listę pytań kontrolnych dla zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Kontrola obejmowała sprawdzenie dokumentacji poświadczającej bezpieczeństwo wyrobów oferowanych do sprzedaży, identyfikowalność, oznakowanie, deklaracje zgodności, dokumenty towarzyszące, warunki sanitarne miejsc sprzedaży.

VIII. OBIEKTY I TRASY TURYSTYCZNE

W powiecie ząbkowickim znajdują się następujące miejscowości o znaczeniu turystycznym: Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Złoty Stok, Bardo, Srebrna Góra, Kamieniec Ząbkowicki i Henryków. Przez gminę Ząbkowice Śląskie i Bardo przebiega droga krajowa nr 8, będąca kluczowym szlakiem komunikacyjnym w kierunku bogatej w atrakcje turystyczne Kotliny Kłodzkiej. Znaczna część turystów docenia walory turystyczne miejscowości naszego powiatu, takie jak: ruiny zamku i Krzywą Wieżę w Ząbkowicach Śląskich, Neogotycki Pałac w Kamińcu Ząbkowickim, monumentalną Twierdzę Srebrnogórską i Opactwo Cysterskie w Henrykowie czy sanktuarium w Bardzie. W sezonie letnim kontrole skierowane były głównie na stan sanitarny bazy noclegowej, miejsc żywienia oraz wypoczynku i rekreacji wodnej.

1. Obiekty produkcji i obrotu żywności oraz żywienia zbiorowego

Na terenie gmin powiatu ząbkowickiego znajdują się obiekty żywienia zbiorowego ważne ze względu na lokalizację przy trasach turystycznych o zwiększonym ruchu zwłaszcza w sezonie letnim. Najważniejsze dla ruchu turystycznego są gminy: Ząbkowice Śląskie, Ziębice, Bardo, Złoty Stok, Kamieniec Ząbkowicki i Stoszowice.

W Bardzie nadzorem sanitarnym związanym z ruchem turystycznym objęto m in. następujące obiekty:

- Mała Gastronomia Dębowina-Parking Leśny, 57-256 Bardo,
- „Rafting” w Bardzie, ul Grunwaldzka,
- SKI RAFT w Bardzie, ul. Skalna,
- Bardzkie Pierniki Fabryka, Bardo, Rynek 4,
- Bar Gastronomiczny na ul. Głównej 23 w Bardzie.

Duże znaczenie turystyczne posiada gmina Złoty Stok z udostępnioną do zwiedzania turystom kopalnią złota, parkiem linowym oraz trasami rowerowymi. Przez gminę Złoty Stok przebiega droga krajowa nr 46 łącząca województwa południowe i południowo - wschodnie z Kotliną Kłodzką, stanowiąc ważny szlak komunikacyjny.

Ważniejsze dla miejscowości obiekty żywienia i żywności objęte nadzorem sanitarnym to:

- Zajazd „Darz Bór” w Złotym Stoku,
- „Osada Górnicza” w Złotym Stoku,
- Ranczo „Siódmy Koń”, Błotnica 37,
- Lokal gastronomiczny „Złoty Potok” w Złotym Stoku, ul. Stanisława Staszica,
- Stołówka przy hali sportowej Sport Kompleks, ul. Chemików 8 Złoty Stok,
- „Gold Stock” w Złotym Stoku, ul. Wojska Polskiego 20,
- Bar Apetit ul. Sportowa 4, 57-250 Złoty Stok,
- „ZŁOTY JAR” Złoty Stok, ul. Złota 24,
- Mała gastronomia JUMS Food, ul. Złota 7 Złoty Stok.

Znaczenie turystyczne posiada także gmina Stoszowice, w związku z walorami turystycznymi miejscowości Srebrna Góra, posiadającej dużą bazę noclegowo-gastronomiczną. Od kilku lat notowany jest tutaj zwiększony ruch turystyki rowerowej ze względu na trasy rowerowe.

Skontrolowano tutaj ważniejsze dla bezpieczeństwa żywienia i żywności obiekty:

- Restauracja „Donżon” w Srebrnej Górze, ul. Kręta 4,
- Kiosk Twierdza Srebrna Góra, ul. Kręta 4, w Srebrnej Górze,
- Mała gastronomia Twierdza Srebrna Góra, ul. Kręta 4,
- „Pycha Szprycha” – ruchomy punkt małej gastronomii w Srebrnej Górze.

W Ząbkowicach Śląskich nadzorem sanitarnym związanym z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Mała Grecja, ul. Bohaterów Getta Ząbkowice Śląskie,
- Restauracja Olimpijska ul. Powstańców Warszawy, Ząbkowice Śląskie,
- Stoisko sprzedaży przy Stacji Paliw FASTI, ul. Ziębicka 51,
- Punkt Sprzedaży lodów Frankenstein Eiscafe, ul. Rynek 31,
- Bar „Bakami” w Ząbkowicach Śląskich, ul. Osiedle XX-lecia 16,
- Lody Jan Dykas, ul. Krótka 1 57-200 Ząbkowice Śląskie,
- Łowisko-Smażalnia „U Matiego”, Rudnica 17,
- Pizzeria Rancho, Osiedle XX-lecia 39a,
- Restauracja Dolnośląska, ul. 1 Maja 2,
- Cukiernictwo Jan Dykas (wytwórnia lodów),
- Sultan Gastro Kebeb, Ząbkowice Śląskie, ul. Rynek 12,
- Ogródek Letni na Rynku w Ząbkowicach Śląskich,
- Pizzeria „Milano” w Ząbkowicach Śląskich,
- Imprezowania – podczas imprezy masowej „Dni i Noce krzywej wieży”,
- Ruchomy punkt z zapiekankami Pan i Pani Zapiekanka, DAR-BUD,
- Pierogarnia ul.1 Maja Ząbkowice Śląskie,
- Lokal Pod Bykiem, ul. Daleka 5, 57-200 Ząbkowice Śląskie.

W gminie Ziębice nadzorem sanitarnym związanym z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Kebab Ziębice, ul. Wojska Polskiego 4,
- Punkt produkcji lodów „Malaga” w Ziębicach, ul. Kolejowa 23,
- Stacja Paliw w Ziębicach na ul. Wrocławskiej 8,
- Restauracja Rynkowa w Ziębicach, ul. Rynek 4-6.

W gminie Kamieniec Ząbkowicki nadzorem sanitarnym związany z ruchem turystycznym objęto następujące obiekty:

- Sezonowy punkt sprzedaży lodów „Sarna 2”, Kamieniec Ząbkowicki, ul. Zamkowa,
- „Bistro & Kawiarnia Marianna” Kamieniec Ząbkowicki, ul. Złotostocka 27.

W miejscowościach znajdujących się na trasach turystycznych, nadzorem objęto następujące obiekty:

- Restaurację na ulicy Henryka Brodatego 51, 57-210 Henryków,
- Karczma „Biesiadny Dwór”, ul. Kolejowa 14, 57-211 Ciepłowody.

Na terenie gmin powiatu ząbkowickiego znajdują się także obiekty żywienia zbiorowego, obsługujące zorganizowany wypoczynek (żywienie na koloniach), w okresie letnim w 2025 r. nadzorem sanitarnym objęto 4 placówki:

- GOLD STOK, ul. Wojska Polskiego 20, 57-250 Złoty Stok,
- Stołówkę przy Hali Sportowej w Złotym Stoku, ul. Chemików 8,
- Lokal Gastronomiczny Restauracja Olimpijska, ul. Powstańców Warszawy 8I, 57-200 Ząbkowice Śląskie,
- Ranczo Siódmy Koń, Błotnica 37, 57-250 Złoty Stok.

W sumie w zakładach żywnościowo – żywieniowych zlokalizowanych przy trasach turystycznych przeprowadzono 108 kontroli w 79 obiektach i wydano 16 decyzji administracyjnych w celu usunięcia nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli wykroczeniami nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2350 zł. W trakcie czynności kontrolnych w 2025 r., stwierdzano uchybienia sanitarno-techniczne takie jak:

- brak do wglądu dokumentacji z zakresu GHP i GMP oraz HACCP,
- urządzenia i wyposażenie zakładu w niewłaściwym stanie technicznym,
- ściany, sufity i podłogi w pomieszczeniu zakładu w niewłaściwym stanie technicznym,
- zapisy GHP niezgodne ze stanem rzeczywistym,
- brak prowadzonych zapisów z procesów mycia i dezynfekcji urządzeń i pomieszczeń,
- brak opracowanych instrukcji z harmonogramem badań wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie,
- brak udokumentowanej prawidłowej jakości wyrobu gotowego nietrwałego mikrobiologicznie.

2. Istotne wydarzenia w pracy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ząbkowicach Śląskich:

W roku 2025 do PSSE w Ząbkowicach Śląskich wpłynęło 31 pism dotyczących powiadomień przychodzących w ramach systemu RASFF. W związku z powyższym monitorowano proces wycofywania z rynku produktów objętych wyżej wymienionymi zgłoszeniami i przeprowadzono 12 kontroli interwencyjnych, w wyniku których nie stwierdzono w obrocie handlowym kwestionowanych produktów określonych w powiadomieniach.

W 2025r. w PSSE w Ząbkowicach Śląskich nie wystąpiło takie zdarzenie, po którym konieczne by było wysłanie powiadomienia RASFF.

W styczniu i lipcu 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich oraz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ząbkowicach Śląskich dokonali weryfikacji list zakładów wspólnie nadzorowanych przez obie inspekcje.

W związku z porozumieniem w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego ustalony został plan działania na 2025 r. W ramach powyższego planu pracownicy Sekcji BŻŻ wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzili kontrole sanitarne w gospodarstwach rolnych. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

IX. PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Nadzorem sanitarnym w 2025 roku objęto 6 żłobków, 1 klub dziecięcy, 16 przedszkoli, 10 szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące, 1 branżową szkołę I stopnia oraz 10 zespołów szkół, w których funkcjonuje 8 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 1 szkoła specjalna, 2 technika, 1 liceum ogólnokształcące, 2 szkoły branżowe I stopni, 2 warsztaty szkolne, internat, a także sezonowe szkolne schronisko młodzieżowe.

Nadzorem sanitarnym objęto również 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, w którego skład wchodzi przedszkole, szkoła specjalna oraz internat. Ponadto przeprowadzono kontrole sanitarne w ośrodku szkolenia i wychowania oraz powiatowym centrum poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Przeprowadzono także 4 kontrole w zakresie przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego, 3 kontrole sprawdzające wykonanie nałożonych obowiązków, a także 2 kontrole interwencyjne w związku z anonimowymi zgłoszeniami.

W ubiegłym roku wspólnie z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywności skontrolowano 28 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Ogółem przeprowadzono 84 kontrole sanitarnych w placówkach nauczania, wychowania oraz wypoczynku znajdujących się na terenie powiatu ząbkowickiego.

1. Szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe

1) Szkoły funkcjonujące samodzielnie

Do skontrolowanych szkół podstawowych uczęszczało ogółem 2710 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych uczęszczało 656 uczniów.

Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych w szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie, w tym 11 kontroli oceniających placówkę całościowo pod kątem sanitarno-porządkowym i technicznym oraz 1 kontrolę akcyjną w związku z przeprowadzeniem ważenia tornistrów uczniów. Ponadto przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w 3 szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących samodzielnie, w tym 1 kontrolę interwencyjną i 1 sprawdzającą.

Skontrolowane placówki podłączone są do sieci wodociągowych, dziewięć szkół jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, a pozostałe cztery posiadają podłączenie do zbiornika bezodpływowego (szamba).

W 1 szkole podstawowej stwierdzono niewłaściwy stan techniczny nawierzchni przejść i placów na terenie placówki a w 1 szkole ponadpodstawowej stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pokoi mieszkalnych w internacie oraz usterki techniczne m.in. w łazience, pokojach. Zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W 1 placówce część uchybień została wykonana przed końcem roku. W pozostałych szkołach zapewniono prawidłowy stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny.

W każdej szkole jest zapewniona możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. W 7 szkołach zapewniono uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami, natomiast w 6 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych zapewniono inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych tj. szafy i regały w salach lekcyjnych. W 5 szkołach podstawowych oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów. Dokonano oceny 83 stanowisk dla uczniów w 5 oddziałach. W 1 oddziale przy 2 stanowiskach stwierdzono niewłaściwe dopasowanie rozmiaru mebli do wzrostu ucznia. W szkole obowiązuje system gabinetowy dla klas IV–VIII, w ramach którego uczniowie przemieszczają się między salami lekcyjnymi w zależności od przedmiotu. Gabinety profilaktyki zdrowotnej znajdowały się w 11 szkołach a w dwóch profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami zapewniono w pomieszczeniach zastępczych.

We wszystkich szkołach podstawowych zapewniono dożywianie. Do 4 szkół posiłki były dowożone przez firmę cateringową, natomiast w pozostałych 6 placówkach obiady były przygotowywane na miejscu. Ponadto dożywianie zapewniono w 1 liceum ogólnokształcącym.

2) Zespoły szkół

Na terenie powiatu ząbkowickiego funkcjonuje 10 zespołów szkół, w tym 1 placówka specjalna, 2 zespoły szkół ponadpodstawowych (1 liceum, 2 technika, 2 branżowe szkoły I stopnia, 2 warsztaty szkolne, 1 internat), 7 zespołów szkół podstawowych (7 szkół podstawowych, 8 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, 1 sezonowe szkolne schronisko młodzieżowe).

Do wszystkich typów skontrolowanych szkół uczęszczało ogółem 2620 uczniów. Zostało przeprowadzonych 14 kontroli sanitarnych, w tym 3 kontrole w zakresie przygotowania szkoły do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.

Skontrolowane zespoły szkół podłączone są do sieci wodociągowych. Osiem zespołów szkół jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, a kolejne dwa posiadają podłączenie do zbiornika bezodpływowego (szambo). W 1 zespole szkół ponadpodstawowych stwierdzono uchybienia techniczne m.in. niewłaściwy stan techniczny nawierzchni przejść i dróg na terenie placówki, nieodpowiedni stan techniczny toalet, brak aktualnych wyników pomiarów w zakresie czynnika rakotwórczego na stanowiskach pracy, brak ciepłej wody przy umywalkach znajdujących się przy przebieralniach. W pozostałych skontrolowanych placówkach zapewniono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny i techniczny.

2. Szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe

1) Pomiary natężenia oświetlenia sztucznego

Wydano 1 decyzję nakładającą obowiązek zapewnienia właściwego oświetlenia w pomieszczeniach przedszkola, 1 placówka przedstawiła aktualne oraz prawidłowe wyniki pomiarów oświetlenia sztucznego w placówce. W 1 placówce podczas kontroli stwierdzono niewłaściwe wyniki pomiarów oświetlenia sztucznego – decyzję wydano w styczniu 2026 r.

2) Higiena procesu nauczania

Oceniono dostosowanie sprzętu meblowego do wzrostu dzieci i młodzieży dla 195 stanowisk w 12 placówkach. Podczas kontroli sanitarnych dyrektorom placówek oraz nauczycielom przekazywano informacje jak istotne jest ergonomiczne stanowisko pracy ucznia oraz dobór odpowiedniego rozmiaru stołu i krzesła dla uczniów a także regularnie wykonywane pomiary wzrostu uczniów. W skontrolowanych placówkach sprzęt meblowy był w odpowiednim stanie technicznym. W 22 szkołach tj. w 172 oddziałach szkolnych oceniono tygodniowe rozkłady lekcji w aspekcie zapewnienia wymogów higieny procesu nauczania - nie stwierdzono nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniają miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN. Ponad połowa placówek zapewnia uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami.

3) Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Na 23 skontrolowane szkoły gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej znajdują się w 18 placówkach. Jedna szkoła posiada gabinet profilaktyki wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie. W 4 szkołach zapewniono profilaktyczną opiekę zdrowotną w pomieszczeniach zastępczych na terenie obiektu (pokój nauczycielski, pokój pedagoga), a w 1 placówce podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami jest świadczona poza terenem placówki.

4) Ocena infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Cztery szkoły posiadały tylko po jednym obiekcie sportowym tj. salę gimnastyczną lub salę rekreacyjno-zastępczą. W 4 placówkach znajduje się sala gimnastyczna wraz z boiskiem, natomiast w 3 szkołach znajdują się sale rekreacyjno-zastępcze z boiskiem. Dwie szkoły dysponowały salą gimnastyczną, salą zastępczą oraz boiskiem. Szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 9 z 22 skontrolowanych placówek. Przy 1 szkolnym zespole sportowym znajdują się czynne natryski.

Z obiektów sportowych znajdujących się poza terenem placówki korzysta 4 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół oraz 1 szkoła ponadpodstawowa – w tych szkołach zorganizowano zajęcia wychowania fizycznego również na hali sportowej, sali gimnastycznej, boisku poza placówką lub na basenie miejskim.

5) Dożywianie uczniów

W 2025 r. 19 skontrolowanych szkół prowadziło dożywianie dla 2253 uczniów – były to posiłki dwudaniowe. W 8 szkołach posiłki były przygotowywane na miejscu, natomiast do 11 placówek obiady były dowożone przez firmy cateringowe. Śniadania szkolne organizowane są w 2 szkołach ponadpodstawowych – korzysta z nich 102 uczniów. Z posiłków refundowanych przez miejscowe ośrodki opieki społecznej oraz gminne komisje antyalkoholowe skorzystało 127 uczniów.

6) Nadzór nad gospodarką nad substancjami chemicznymi w szkołach

W 4 skontrolowanych placówkach tj. w 2 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym oraz w 1 zespole szkół stwierdzono stosowanie niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych. Placówki posiadały aktualny spis posiadanych substancji chemicznych i ich mieszanin.

3. Przedszkola i żłobki

W 2025 r. przeprowadzono kontrole sanitarne w 6 żłobkach oraz w 1 klubie dziecięcym. Do placówek uczęszczało 244 dzieci. W skontrolowanych placówkach stwierdzono odpowiedni stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny pomieszczeń i wyposażenia. Wszystkie skontrolowane placówki były podłączone do wodociągu miejskiego oraz centralnej sieci kanalizacyjnej.

W ubiegłym roku skontrolowano 16 przedszkoli. Do przedszkoli publicznych i niepublicznych uczęszczało w sumie 1159 dzieci. Skontrolowane placówki podłączone są do miejskich sieci wodociągowych. Do centralnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 11 placówek, natomiast 4 placówki posiadają zbiorniki bezodpływowe (szamba), a 1 przedszkole odprowadza ścieki do własnej ekologicznej oczyszczalni ścieków. We wszystkich placówkach zapewniono dostęp do ciepłej bieżącej wody użytkowej przy umywalkach w łazienkach dla dzieci.

W 4 przedszkolach oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych przedszkolaków, oceniono 69 stanowisk.

Nałożono obowiązek zapewnienia właściwego oświetlenia w pomieszczeniach przedszkola (decyzja administracyjna).

4. Internaty i bursy, zakłady z pobytem całodobowym

Funkcjonujący na terenie powiatu ząbkowickiego Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP posiada limit miejsc dla 80 wychowanków. W dniu kontroli w ośrodku przebywało 52 wychowanków. Obiekt posiada zaplecze kuchenne z pełnym – całodobowym wyżywieniem oraz internat z pokojami mieszkalnymi, zapleczem sanitarnym oraz aneksem kuchennym na każdym piętrze. Pokoje mieszkalne dla 2-3 osób, wyposażone są w łóżka pojedyncze z pojemnikiem na pościel, szafy ubraniowe, szafki nocne, kosze na śmieci, zmiotki, miski. Stan sanitarno–porządkowy obiektu w 2025 roku był odpowiedni, natomiast stwierdzono nieprawidłowości techniczne tj. nierówną nawierzchnię na przejściach wokół budynku.

Internat posiada również placówka Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego. Limit miejsc - 98, w dniu kontroli przebywało w internacie 70 uczniów. Podczas kontroli przeprowadzonej w związku z anonimowym zgłoszeniem nieodpowiednich warunków sanitarnych w obiekcie, stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniach internatu. Dyrektora szkoły ukarano grzywną w postaci mandatu karnego oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień technicznych. Część nieprawidłowości została wykonana przed końcem roku 2025.

W 2025 r. przeprowadzono 3 kontrole sanitarne w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w tym 1 kontrola przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. W placówce znajduje się przedszkole specjalne, szkoła podstawowa specjalna, branżowa szkoła I stopnia, szkoła przysposabiająca do pracy oraz internat. W obiekcie zapewnione jest całodobowe wyżywienie. Stan sanitarnoporządkowy obiektu w 2025 roku był prawidłowy.

5. Inne obiekty

W ubiegłym roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę sanitarną w Powiatowym Centrum Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, natomiast odnotowano wykonanie szeregu prac remontowych, które znacząco poprawiły stan techniczny i estetykę pomieszczeń.

6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Podobnie jak w latach ubiegłych szczególnym nadzorem sanitarnym objęto placówki, w których organizowane są turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. Podczas ferii zimowych wraz z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych na 8 turnusach wypoczynku zimowego.

Na wszystkich wypoczynkach zimowych prowadzono dożywianie dla uczestników. Na jednym turnusie wypoczynku zimowego stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu – wydano zalecenia.

W trakcie przerwy wakacyjnej skontrolowano z pracownikami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywności ogółem 20 turnusów wypoczynku letniego. Na czterech turnusach wypoczynku letniego stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu – wydano zalecenia.

Ogółem w skontrolowanych turnusach wypoczynku zimowego oraz letniego na terenie powiatu ząbkowickiego wzięło udział 753 uczestników.

W 2025 roku stan sanitarny placówek, w których organizowano wypoczynek nie budził zastrzeżeń. Nie odnotowano braków środków do utrzymania higieny osobistej oraz środków czystości i dezynfekcyjnych. Na terenie powiatu ząbkowickiego nie stwierdzono "dzikich form" wypoczynku. Nie prowadzono postępowania administracyjnego oraz nie nakładano grzywien w drodze mandatu karnego na organizatorów.

W ramach zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie letnim i zimowym przeprowadzano wspólne kontrole z pracownikiem pionu Promocji Zdrowia.

Przeprowadzano pogadanki na temat zagrożeń występujących w okresie letnim czy zimowym, przekazano materiały edukacyjne dotyczące niektórych chorób między innymi: chorób zakaźnych, pasożytniczych, zatruc pokarmowych, chorób przenoszonych przez kleszcze a także materiały na temat bezpiecznego wypoczynku, dopalaczy, palenia papierosów, antybiotyków.

X. DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Główne kierunki działania

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań:

- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczącej budowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz rozwiązań projektowych i koncepcyjnych;
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych w odniesieniu do art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane (sprawdzenie zgodności realizacji inwestycji z dokumentacją projektową);
- wydawania opinii sanitarnych w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych m.in. dla obiektów, w których wykonano prace budowlane związane z przebudową lub ze zmianą sposobu użytkowania.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań: opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów planów

ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym:

- ↪ uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, oraz pod względem możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- ↪ opiniowania projektów uchwał planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- ↪ uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego oraz uzgadnianie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- ↪ wydawania opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (w tym ewentualnie określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- ↪ wydawania opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- ↪ opiniowania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przed wydaniem przez właściwy organ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ↪ opiniowania na wniosek organu ochrony środowiska warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w kąpieliskach;
- ↪ wydawania postanowień dotyczących planu remediacji historycznego zanieczyszczenia ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonych do spożycia.

Realizacja zadań w 2025 roku

W 2025 roku rozpatrzono i wydano: 29 opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, ustaleń zawartych w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego/studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/planów ogólnych gmin, oraz 1 negatywne stanowisko dotyczące możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko procedowanych dokumentów planistycznych.

Wydano 16 stanowisk dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (w tym 1 postanowienie stwierdzające konieczność sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko).

Wydano 2 postanowienia dotyczące opiniowania środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedsięwzięcia po analizie raportu oddziaływania na środowisko.

Zajęto 8 stanowisk dotyczących zaopiniowania decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym 1 negatywne, na skutek którego strona poprawiła projekt decyzji i otrzymała pozytywną opinię. Zajęto 238 stanowisk uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym 2 negatywne.

Ponadto zaopiniowano 14 projektów budowlanych i koncepcji projektowych. Przeprowadzono 19 kontroli dotyczących dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania na podstawie art. 56 ust. 1 i 2 ustawy Prawo budowlane, dla których wydano 19 opinii sanitarnych. W przypadku 18 wniosków w sprawie przedsięwzięć budowlanych nie zgłoszono sprzeciwu poprzez niezajęcie stanowiska.

Skontrolowano 15 lokali użytkowych pod względem spełnienia warunków sanitarno-higienicznych, dla których wydano 15 opinii sanitarnych.

W związku z czynnościami w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano 48 decyzji o opłacie.

Realizacja zadań w 2025 roku w porównaniu z rokiem poprzednim kształtowała się następująco:

Tabela 1 Realizacja zadań w latach 2024 i 2025

Realizacja zadań w latach 2024-2025				
l.p.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw	
			2024	2025
1		wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące:		
	a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art. 56 <i>Ustawy Prawo budowlane</i>	17	19
	b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego - tzw. "milczące zgody"	15	18
	c/	ustaleń z kontroli obiektu z art. 3 pkt 3 <i>Ustawy o PiS</i>	14	15
	d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp.	19	14
	e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	15	29
	f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	4	1
	g/	opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	18	16
	h/	opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia	5	2
	i/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	8	10
	j/	opinie o projektach studium uwarunkowań	1	0
	k/	uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego	59	238
		Suma spraw:	158	362

Tabela 2 Realizacja zadań odbiorowych w latach 2024-2025

Realizacja zadań w latach 2024-2025				
l.p.		nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw	
2		przeprowadzono kontrole na obiektach:	2024	2025
	a/	kontrole w trakcie budowy	0	0
	b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania z art. 56 Ustawy Prawo budowlane	17	19
	c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art. 3 pkt 3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej	14	15
		<i>Suma kontroli:</i>	31	34

2. Stwierdzone nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2025 roku 34 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 Ustawy prawo budowlane oraz po pracach budowlano–instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych obiektów był dobry. Ostatecznie nowo uruchamiane obiekty były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności. W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzało się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia. Zdarzały się również w opiniach dotyczących dokumentacji projektowej drobne zastrzeżenia, nie wymagały jednak wydania negatywnej opinii, a zastrzeżenia do wprowadzenia przed uruchomieniem obiektów.

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów jest dobry. Zdarzają się jednak obiekty nieprzygotowane właściwie do działań odbiorowych – głównie ze względu na brak zgodności z dokumentacją, brak prawidłowych dokumentów wynikających z ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwie przygotowane dokumentacje. Ostatecznie, po przeprowadzonych czynnościach naprawczych, nie było konieczności wniesienia sprzeciwu w uruchomieniu obiektu budowlanego.

XI. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich wykonuje ustawowe zadania w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu ząbkowickiego. W ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzona jest oświata zdrowotna i promocja zdrowia realizowane jako interwencje programowe oraz nieprogramowe adresowane do różnych grup wiekowych, począwszy od dzieci uczęszczających do przedszkoli, po młodzież uczącą się w szkołach ponadpodstawowych.

W ramach prowadzonych interwencji programowych i nieprogramowych organizowane są między innymi pogadanki, prelekcje, narady i szkolenia. Prowadzone są także działania edukacyjno-informacyjne dotyczące zagrożeń zdrowotnych oraz zachowań prozdrowotnych dla ogółu społeczeństwa.

1. Interwencje programowe prowadzone na terenie powiatu ząbkowickiego

- **Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS**

Dotyczy edukacji młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz ogółu społeczeństwa. W ramach realizacji programu organizowane są akcje z punktami informacyjnymi i dystrybucją materiałów edukacyjno-informacyjnych na terenie powiatu ząbkowickiego, w których mieszkańcy informowani są jak zapobiegać zakażeniom i przenoszeniu choroby.

Działania: 1 narada oraz 1 szkolenie z 5 koordynatorami szkolnymi w celu rozszerzenia profilaktyki na uczniów oraz pracowników szkół. Przeprowadzono 1 pogadankę z uczniami szkół ponadpodstawowych z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Opracowano 5 pism dotyczących porad i współpracy z placówkami oświatowymi. Umieszczono 16 postów na portalu internetowym Facebook. Przeprowadzono 1 wizytację sprawdzającą stopień realizacji programu w placówce. Łączna liczba odbiorców – 5 szkół ponadpodstawowych w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania, Branżowa Szkoła I Stopnia Ząbkowice Śl. Łączne wszystkimi działaniami objęto 1017 uczestników.

- **„Trzymaj Formę!”**

Program promujący zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: propagujący zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Adresowany jest do uczniów ze szkół podstawowych klas V, VI, VII i VIII. Przeprowadzono 1 naradę, w której wzięło udział 10 koordynatorów szkolnych. Odbył się Powiatowy Konkurs Wiedzy dla szkół podstawowych pod hasłem „Kolorowy Świat Zdrowego Jedzenia”, w którym uczestniczyło 29 uczniów z 10 szkół podstawowych. Na stronie Facebook ukazało się 28 postów. Udział w programie Trzymaj Formę wzięło ogółem 13 szkół podstawowych (5900 uczestników).

- **„Bieg po Zdrowie”**

Grupa, do której został skierowany program profilaktyki antytytoniowej, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). Głównym celem programu jest zwiększanie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów.

Działania: Udział w programie wzięło 14 szkół podstawowych - łącznie 445 uczniów i 558 rodziców.

Przeprowadzono 1 naradę informującą o interwencji, 1 pogadankę oraz 2 wizytacje podsumowujące realizację przedsięwzięcia. Zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny „Palenie Szkodzi Wszystkim”, w którym uczestniczyło 10 szkół podstawowych (łącznie nadesłano 17 prac plastycznych). Na konkurs pozyskano 1700zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Na stronie Facebook ukazało się 9 postów o zasięgu 1362 odbiorców. Łącznie programem objęto 2431 uczestników interwencji.

- **„Czyste powietrze wokół nas”**

Celem programu jest wzrost świadomości rodziców w zakresie ochrony dzieci przedszkolnych przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz nauka asertywności wśród dzieci – jak powinny się zachować, gdy ktoś przy nich pali lub gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach. Udział w programie brały przedszkola oraz oddziały przedszkole przy szkołach podstawowych z powiatu ząbkowickiego. W interwencji uczestniczyło 18 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych – łącznie 2042 osoby. Odbyło się 3 narady dla 25 koordynatorów szkolnych. Zorganizowano Powiatowy Festiwal Piosenki Przedszkolnej, w którym uczestniczyło 18 przedszkoli powiatu ząbkowickiego (łącznie 300osób). Konkurs przeprowadzono w Ząbkowickim Ośrodku Kultury. Na konkurs pozyskano 1904 zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Przesłano informację o konkursie oraz plakaty do lokalnych mediów i portali internetowych oraz na stronę Facebook (663 wyświetlenia) w celu rozpropagowania akcji. Wykonano 2 wizytacje do programu oraz przesłano 127 pism.

- **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”**

Program jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Daje wiedzę pomocną do kształtowania zdrowego stylu życia, umiejętności, kompetencji w unikaniu używania substancji psychoaktywnych, także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. W programie wzięło udział łącznie 1724 osób. W ramach programu przeprowadzono 2 narady, 1 pogadankę oraz 2 warsztaty dla 83 osób. Opracowano 15 pism oraz umieszczono na stronie PSSE informację o programie. Opracowano 20 postów na stronie Facebook zasięgu 1339 odbiorców. W zajęciach edukacyjnych wzięło udział 292 uczniów.

- **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**

Program jest dedykowany dla uczniów szkół ponadpodstawowych a jego głównym założeniem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, poprzez zwiększenie poziomu wiedzy nt. profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym.

Udział w programie wzięło 5 szkół ponadpodstawowych w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Ząbkowicach Śl. – łącznie 1077 uczestników. Przeprowadzono 1 wizytację, 2 narady dla 9 koordynatorów szkolnych oraz 2 pogadanki dla 57 uczestników interwencji. Umieszczono 9 postów na stronie Facebook o łącznej liczbie wyświetleń 476. W programie wzięło udział 509 uczniów.

- **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**

Program zwiększający świadomość i wiedzę na temat rolnictwa ekologicznego oraz właściwych nawyków żywieniowych. Pozwala zrozumieć czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, prawidłowo kształtuje umiejętności wyboru produktów ekologicznych oraz propaguje zdrowy styl życia. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego interwencja skierowana jest do dzieci przedszkolnych ich rodziców i opiekunów.

Programem łącznie objęto 22 przedszkola i oddziały przedszkolne. Wzięło w nim udział łącznie 2327 uczestników. Zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny „Jestem Ekoprzedszkolakiem”- IV edycja, w którym uczestniczyło 18 przedszkoli powiatu ząbkowickiego (łącznie nadesłano 35 prac plastycznych, a w konkursie wzięło udział 150 uczestników). Na konkurs pozyskano 1778 zł z urzędów i gmin powiatu ząbkowickiego. Odbyło się 3 narad dla 28 koordynatorów szkolnych oraz przeprowadzono 5 pogadank dla 137 przedszkolaków. Opracowano i przesłano do lokalnej prasy i portali internetowych informacji o konkursie i programie (932 wyświetlenia).

- **„Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)**

Program omawia kwestie HPV (Human Papilloma Virus) ludzkiego wirusa brodawczaka, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może skutecznie ochronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. Szczepienia będą realizowane na terenach szkół, które wyrażą chęć udziału w programie, w miejscu dostosowanym do wykonania szczepienia, np. gabinecie profilaktyki zdrowotnej.

Akcja dotyczy rozpropagowania szczepień wśród dzieci i rodziców szkół podstawowych. Informację umieszczono na stronie Facebook w liczbie 14 postów oraz 2 na stronie PSSE (zasięg 1484 wyświetleń). Przeprowadzono 4 pogadanki dla 126 uczniów. Łącznie programem objęto 1632 uczestników.

- **„Moje dziecko idzie do szkoły”**

Program skierowany został do uczniów klas I szkół podstawowych i ich rodziców z możliwością rozszerzenia na starsze grupy przedszkolaków. Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia uczniów wstępujących do szkoły oraz kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci klas pierwszych. W programie wzięło udział 15 szkół podstawowych o łącznej liczbie uczestników 1976. Przeprowadzono 1 naradę, 2 pogadanki dla 44 uczniów oraz opracowano 34 pisma informujące o programie. Na stronie Facebook ukazało się 16 postów o zasięgu 850 odbiorców.

- **„Laurka dla mamy. Badajcie się Drogie mamy - bo my Was kochamy”**

Celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez regularne wykonywanie badań cytologicznych. Ponadto zakłada zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości kobiet na temat zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego a także raka szyjki macicy oraz innych HPV - zależnych nowotworów, poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych wśród rodziców przedszkolaków i personelu przedszkoli. Popularyzacja wśród dzieci w wieku przedszkolnym zasad zdrowego stylu życia, poznanie i utrwalenie słowa profilaktyka. Programem łącznie objęto 18 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Łączna liczba uczestników programu to 2986. Ukazało się 3 posty na stronie Facebook (92 wyświetlenia).

- **„Znamię. Znam je?”**

Jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych klas I-II wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka nauka odpowiednich zachowań i postaw. Liczba odbiorców to 4 szkoły ponadpodstawowe. Przeprowadzono 1 wizytację, 1 naradę dla 4 koordynatorów szkolnych. Umieszczono informację na temat programu na stronie PSSE oraz na portalach internetowych – 421 wyświetlenia. Łącznie programem objęto 819 uczestników.

- **„Podstępne WZW”**

Celem programu jest profilaktyka zakażeń wirusami HAV, HBV i HCV. Program uświadamia o odpowiedzialności za własne zachowania zdrowotne, oraz kształtuje postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. Odbiorcy to 5 szkół ponadpodstawowych w tym 1 Ośrodek Szkolenia i Wychowania oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Ząbkowice Śl. Przeprowadzono 1 wizytację, 1 naradę dla 5 koordynatorów szkolnych.

Umieszczono informację na temat programu na stronie PSSE oraz na stronie Facebook – 155 wyświetleń. Łącznie programem objęto 432 uczestników.

2. Interwencje nieprogramowe prowadzone na terenie powiatu ząbkowickiego

• „Akcja Zimowa”

Celem akcji jest zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym: chorobami zakaźnymi oraz urazami w związku z wyjazdami i wypoczynkiem zimowym. Grupa docelowa to dzieci i młodzież oraz kierownicy placówek wypoczynku zimowego, społeczność lokalna, pracownicy oświaty oraz ochrony zdrowia.

Przeprowadzono 3 narady z 26 koordynatorami szkolnymi. Wszystkim placówkom oświatowym i wypoczynku zimowego przekazano materiały edukacyjne w celu rozpropagowania wśród młodzieży szkolnej i uczestniczącej w wypoczynku. Przeprowadzono 5 pogadanek i prelekcji z 97 uczestnikami kolonii i półkolonii. Zamieszczono 19 postów informacyjnych na Facebooku (1148 odbiorców) oraz na stronie PSSE. Łącznie działaniami objęto 1288 uczestników.

• „Akcja Letnia”

Celem akcji jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na zagrożenia dla zdrowia występujące szczególnie w okresie wakacji, propagowanie bezpiecznych zachowań oraz nauczenie odpowiedzialnego zachowania się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, prowadzenie zdrowego stylu życia podczas wakacji, zwrócenie szczególnej uwagi na zagrożenia wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych.

Materiały edukacyjne dystrybuowano do 25 podmiotów. W interwencji wzięło udział 13 przedszkoli i szkół oraz 12 placówek kolonijnych. Zorganizowanych zostało 12 pogadanek na obiektach wypoczynku letniego i przedszkoli powiatu ząbkowickiego dla 351 uczestników. Zorganizowano 1 naradę dla 13 koordynatorów szkolnych. Opracowano 35 postów na stronę Facebook (2707 odsłon) oraz 11 informacji na stronę PSSE oraz 22 pism informacyjnych. Łącznie interwencją objęto 3223 uczestników.

• Światowy Dzień Bez Tytoniu

Ma za zadanie zwrócić uwagę na konieczność ochrony zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń przed następstwami używania tytoniu, na zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W interwencji wzięło udział 5 szkół ponadpodstawowych. Przeprowadzono 1 naradę dla 5 koordynatorów szkolnych. Przekazano materiały edukacyjne do rozpropagowania wśród młodzieży szkolnej. Przeprowadzono 3 pogadanki dla 111 uczniów. Łącznie interwencją objęto 663 uczestników.

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia**

W trzeci czwartek listopada przypada Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu, w ramach którego prowadzona jest akcja „Rzuć Palenie Razem z Nami”. Akcja ta ma na celu zachęcenie do porzucenia zgubnego dla zdrowia nałogu.

Adresowana jest ona zarówno do osób palących jak i niepalących. Przeprowadzono 2 narady dla 10 koordynatorów szkolnych w celu omówienia interwencji i sposobu realizacji. Zorganizowano dystrybucję materiałów edukacyjnych informujących o interwencji i szkodliwości palenia. Umieszczono 7 postów na stronie Facebook (łącznie liczba wyświetleń 327). Zorganizowano Powiatową Konferencję Zdrowotną dla uczniów szkół ponadpodstawowych w Ząbkowickim Centrum Kultury i Turystyki w Ząbkowicach Śl. dla około 250 osób. Łącznie działaniami objęto 1599 uczestników interwencji.

- **Światowy Dzień Seniora**

Głównym celem działań jest zwrócenie uwagi społecznej na problemy osób starszych, eliminowanie zagrożeń zdrowotnych oraz profilaktyka zdrowotna seniorów. Opracowano i umieszczono na stronie Facebook 5 postów- liczba wyświetleń 377. Zorganizowano 1 pogadankę dla 44 osób oraz opracowano i przesłano do lokalnej rasy artykuł.

- **„Światowy Dzień Zdrowia” oraz DNI Otwarte PIS**

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był 7 kwietnia w 15 przedszkolach, 12 szkołach podstawowych i 5 szkołach ponadpodstawowych powiatu ząbkowickiego. Łącznie działaniami objęto 4589 uczestników.

Zorganizowanych zostało 10 narad dla 33 koordynatorów szkolnych informujące o ŚDZ. Zorganizowano III Konferencję Zdrowotną dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Ząbkowicach Śl. dla 420 osób. Przeprowadzono apel prozdrowotny dla uczniów szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 380 uczniów. Opublikowano na Facebooku 11 postów o łącznej liczbie wyświetleń 1806 oraz umieszczono 5 informacji na stronie PSSE. Zorganizowano 4 warsztaty dla przedszkolaków z okazji Dni Otwartych w których wzięło udział 120 przedszkolaków. Działaniami edukacyjnymi objęto 968 uczniów.

- **„Światowy Dzień AIDS”**

Ideą obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na ciągle aktualny problem epidemii HIV/AIDS. Jest to szczególny dzień, kiedy miliony ludzi na całym świecie spotykają się, by upamiętnić osoby, które zmarły z powodu HIV/AIDS. W ramach obchodów umieszczono 10 postów na stronie Facebook o łącznej liczbie wyświetleń 468. Zorganizowano Szkolenie dla uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Ziębicach dla 300 osób. Łącznie w akcji wzięło udział 788 uczestników.

- **Szczepienia Ochronne „Europejski Tydzień Szczepień”**

W ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadzona była kampania dotycząca szczepień ochronnych. Szczepienia chronią przed chorobami zakaźnymi, które mogą mieć poważne konsekwencje zdrowotne a nawet prowadzić do śmierci.

Szczepienia są jednym z najskuteczniejszych narzędzi w profilaktyce zdrowotnej, chroniąc jednostki i społeczeństwo przed poważnymi chorobami i ich skutkami. Opracowano i przesłano do lokalnej prasy i portali internetowych 1 artykuł: "Europejski Tydzień Szczepień" (łącznie liczba odbiorców 1000). Umieszczono informację na stronie PSSE oraz 13 postów na stronie Facebook (797 wyświetleń). Łącznie w akcji wzięło udział 1797 osób.

- **Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood i Kampania #PlantHealth4Life**

Celem kampanii jest podniesienie wiedzy społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności. Łącznie działaniami objęto 1498 uczestników. Umieszczono 23 postów na stronie Facebook (1482 wyświetleń) oraz 2 posty na stronie PSSE. Przeprowadzono 3 narady dla 16 koordynatorów przedszkolnych i szkolnych. Opracowano 31 pism informujących o naradach i interwencji oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

- **Profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych tzw. „środków zastępczych”**

W ramach profilaktyki dotyczącej środków zastępczych zorganizowano rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz pogadanki dla uczestników zimowisk oraz kolonii letnich organizowanych na terenie powiatu (profilaktyka połączona razem z „Akcją Letnią” i „Akcja Zimową”). Łącznie objęto 1872 osoby. Przeprowadzono 1 naradę dla 5 koordynatorów szkolnych w celu sposobu realizacji. Wspólnie z Ośrodkiem Szkolenia i Wychowania w Ząbkowicach Śl. zorganizowano Wojewódzki Festiwal Profilaktyczny dla Ochotniczych Hufców Pracy województwa dolnośląskiego, w którym wzięło udział około 450 osób. Umieszczono na stronie Facebook 7 postów oraz 2 na stronie PSSE (1167 zasięg). Uczestniczono w Debacie Społecznej dla 250 osób zorganizowanej przez Niepubliczną Szkołę Ponadpodstawową w Ząbkowicach Śl.

- **Kampania Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach**

Informację dotyczącą Światowego i Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach umieszczono na stronie PSSE oraz na portalach internetowych i stronie Facebook (7 postów - 346 wyświetleń). Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych dla 10 placówek służby zdrowia i 5 placówek oświatowych.

- **Interwencja informacyjna „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy”**

W związku z występowaniem gruźlicy w Polsce ogłoszono kampanię informacyjno-edukacyjną w celu rozpropagowania wiedzy na temat choroby.

Opracowano i umieszczono na stronie Facebook komunikaty, ulotki, posty edukacyjne oraz artykuł w lokalnej prasie. Przeprowadzono 2 narady dla 19 koordynatorów szkolnych. Łączna liczba odbiorców 1101osób.

- **Interwencja informacyjna „Jesień bez infekcji”**

W związku z występowaniem wzmożonej liczby przypadków grypy w Polsce prowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną w celu rozpropagowania wiedzy na temat choroby.

Opracowano i umieszczono na stronie Facebook 8 komunikatów w celu ochrony zdrowia mieszkańców. Łączna liczba odbiorców -339 osób.

- **Interwencja informacyjna „Akcja promująca szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży”**

Celem akcji jest ochrona kobiet w ciąży i nowo narodzonych dzieci przed zachorowaniem na krztusiec. Umieszczono na stronie Facebook 9 postów, 1 na stronie PSSE oraz w lokalnej prasie (816 wyświetleń). Przeprowadzono 1 naradę dla 7 koordynatorów szkolnych oraz 1 szkolenie dla 5 uczestników. Przesłano 43 pisma informujące o akcji. Łączna liczba odbiorców – 1116 osób.

- **Interwencja informacyjna „Miesiąc Świadomości Raka Piersi oraz Międzynarodowy Miesiąc Solidarności z Mężczyznami”**

Celem akcji jest edukacja na temat profilaktyki, czynników ryzyka, objawów oraz wczesnego wykrywania raka piersi, który jest jednym z najczęściej diagnozowanych nowotworów u kobiet oraz zachęcanie do regularnego samobadania piersi (co miesiąc) oraz wykonywania badań obrazowych, takich jak USG czy mammografia.

Z kolei Miesiąc Solidarności z Mężczyznami ma na celu zachęcenie mężczyzn do badań profilaktycznych, dyskusji o nowotworach złośliwych (prostaty, jąder) oraz o zdrowiu psychicznym mężczyzn.

W tym celu opracowano i umieszczono na stronie Facebook 11 postów o łącznej liczbie wyświetleń 1049. Przeprowadzono 2 narady dla 15 koordynatorów szkolnych w celu nagłośnienia akcji. Łączna liczba odbiorców -1069.

XII. PODSUMOWANIE

Z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ząbkowicach Śląskich przeprowadzono łącznie 1241 kontroli sanitarnych, w tym: z zakresu działalności Sekcji Higieny Komunalnej – 205 kontroli obiektów i 22 kontrole jakości wody, Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia – 542 kontrole obiektów oraz 69 kontroli granicznych, Sekcji Higieny Pracy – 133 kontrole obiektów oraz 18 w ramach nadzoru nad chemikaliami, Sekcji Epidemiologii – 118, Pionu Higieny Dzieci i Młodzieży – 84, a także Pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego – 36, w ramach Pionu Promocji Zdrowia - 14 wizytacji.

Ponadto w ramach nadzoru epidemiologicznego przeprowadzono 2411 wywiadów epidemiologicznych. Przeprowadzono również 8 dochodzeń w sprawach chorób zawodowych.

W 2025 r. pobrano 444 próbki wody oraz próbki piasku z piaskownic na placu zabaw, 189 próbek żywności, 1 próbkę kosmetyku oraz 102 próbki w wyniku podejrzenia wystąpienia chorób zakaźnych.

Wydano łącznie 755 decyzji administracyjnych, w tym 378 decyzji płatniczych na łączną kwotę 83 122,00 zł stanowiącą dochody budżetowe państwa oraz 377 decyzji merytorycznych. Nałożono 30 grzywien w postaci mandatu karnego na łączną kwotę 9 500,00 zł. Nałożono również 1 administracyjną karę pieniężną w wysokości 1900,00 zł. za wprowadzenie do obrotu produktów kosmetycznych niezgodnych z przepisami. Oprócz działalności kontrolnej Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ząbkowicach Śl. prowadziła działania edukacyjne podczas kontroli sanitarnych, a także profilaktykę chorób zakaźnych i zawodowych, propagowała szczepienia ochronne jako najbardziej skuteczny sposób zapobiegania chorobom zakaźnym. Poprzez organizację konkursów, pogadanek, prelekcji, akcji profilaktycznych, konferencji nt. zdrowia, Dni Otwartych oraz artykułów do lokalnej prasy, umieszczanych na FB i stronie internetowej poszerzano wiedzę o tematyce zdrowotnej dla wszystkich grup lokalnej społeczności. W tym zakresie współpracowano z instytucjami i władzami samorządowymi

.....
Data, pieczęć i podpis Państwowego Powiatowego Inspektora

Sanitarnego